

Markus

Inin kagta awahkiska gapit amekene João Markus. Ig pahapwi inetitkekne gidahan Kiyapwiye Jesus. Ig ekke ginetti muwwapu gikak gikebyihwan amekene Barnabé. Ig amekene Markus ig amekene Pedru gikannuhni. Amadgatak inin gikagtan ig akki wotwiy madikte ku pariye amekene Pedru gakkan git gimin Kiyapwiye Jesus.

Inin gikagtan akki wotwiy ku ig Kiyapwiye Jesus kagidatnisima, ignewa wayapetniwyi.

¹ Inineki kibeyne inetit gidahan Kiyapwiye Jesus Cristo ku pariye Uhokri gikamkayh.

João Batista Keh Hiyeg Ahegbet Gapit Jesus Gaytni

Mt 3.1, 11.10; Lk 3.1; Jo 1.19

² Minikwak Uhokri gawnepe amekene Isaías ig tamak amadga gikagtan ku pariye Uhokri awna ta git gikamkayh. Giwn:

“Nah awahkiste pahapwi nuwatni papitkiya adahan ig ahegbetene madikte papit. ³ Ig ner pahapwi kinetihwanek ta gitkis hiyeg amadga amatap. Ig awnanek: ‘Ahegbetawnabay gapit Ukiparawiy gaytni. Ig nemnik ig. Wadithanabay yihiyakemni gidahan marihwakam yis kawih gidahan Uhokri gikumadukan. Yihiyakemni kewa pahatra ahinbe mbeyepyebe. Ka ik adahan Ukiparawiy sibuhaprik atere. Wadithaprikanabay ini ku kiney kiduwapriknene.’ ”

Hennewatbaki ig Uhokri gawnepe awna minikwak.

⁴ Ayteke ariwnteke ini kibite kamukri akiw, ig amekene João Batista danuh atere amadgat amatap. Ig awna ta gitkis hiyeg:

—Wagesnabay yihiyakemni. Kewpinabay ta ahakwat un adahan ekkene ku yis amepene ini ku Uhokri bayahminay ariw yitaraksan.

Hennewatbaki ig amekene João Batista awna.

⁵ Kaayhsima hiyeg danuh atere gimkanit amekene João Batista adahan igkis ihpene inakni giwn. Igkis danuh apititak madikte waxri Judeyamnaw. Igkis danuh apititak paytwempu Jerusalém. Igkis danuh atere, igkis ekkepye gitaraksankis ta git amekene João Batista. Igme kayweprikis apigku eggū warik Jordawh adahan igkis amepene ini ku Uhokri bayahminigkis ariw gitaraksankis.

⁶ Ig amekene João Batista madiptipyen. Ig kasimsapu akak “kamelu” asipri. Ig kakabutikpu akak pak amar. Gimaname tanan akak ahayak anunu.

⁷ Ig awna ta gitkis hiyeg. Giwn:

—Pahapwi nemnikumpiye nuhapuh butte ku pariye kaayhsima pi kiyatte mpiyhan. Nah yuma nukiythanisima gitiput adahan nah paberetusaw gitiput adahan nah ayapig wiwh gikasotni gikugkuptak. ⁸ Ku aysaw nah kaywepyin nah kawihkis un ta yipitit. Igme kaywepyinek gikak igyerwa Uhokri Gitip adahan ig kawihkis gidahanwa gihiyakemni akak gannu ta yipitit.

*Jesus Kaywepka
Mt 3.13; Lk 3.21; Jo 1.32*

⁹ Abetnewa ini hawkri ig Kiyapwiye Jesus pes apititak paytwempu Nazaré ayhté apit Galiléyamnaw. Ig danuh atere git amekene João Batista. Igme amekene João Batista kaywepri apigku eggu warik Jordawh.

¹⁰ Igme Kiyapwiye Jesus iyak ahakwatak un, aynewa ig hiyá en woke. Ig hiyá Uhokri Gitip muhuke ta gipitit, gihipak ke pahapu tukwabe.

¹¹ AYTEKE PAHÁ IKUPIMNAT AWNA AYONTAK INUGIKTAK. In awna:

—Pisnewa nukamkayh nubetki. Nah batek pikak kaayhsima.

Wapitye Gikiparadkis Gihikekten Jesus

Mt 4.1; Lk 4.1; Eb 2.18, 4.15

¹² Aynewa ig Uhokri Gitip awahkise Kiyapwiye Jesus ta amadgat amatap.

¹³ Ayge ig msakwa pahapo adahan paxnika madikwa (40) hawkri. He puwiknenen ayge. Ig awahkiska atere adahan wapitye gikiparadkis Satanás gihikekten adahan hiyá ba hiyá igma taraksasepri. AYTEKE AHJ DANUH ATERE, IGKIS IKENES Kiyapwiye Jesus gawaygyi. Pisenwa ig tipik ta gipinwat.

Jesus Kapusa Gannipwi Ayhté Galiléyamnaw

Mt 4.12; Lk 4.14

¹⁴ AYTEKE ARIWNTKE ini ku samah amekene João Batista paraksepka gapit amekene Erodis, ig Kiyapwiye Jesus tipik ta apitit Galiléyamnaw. Ig danuh atere, ig kapusa akki Uhokri ginetni amin gikumadukan.

¹⁵ Ig kinetihwa ta gitkis madikte hiyeg. Giwn:

—Ahawkanaprik Uhokri gikumadukan kuwis danuh. Wagesnabay yihiyakemni ariw yipathawni. Ihpanabay inakni kibeyne inetit.

*Jesus Kaniy Gikannuhnipwi Pitatyepwi
Mt 4.18; Lk 5.1*

¹⁶ Ig waywe akigbimna mahakwa Galiléya. Ayge ig hiyá kiyapwiye Simawh Pedru gikak gisamwi kiyapwiye André. Igkisme ipuhtyakeputnepwi. Igkis ayge ipuhtyanenes akak tagamayh.

¹⁷ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Ba yi ayta wew nukakhu. Nah keh yis humaw ipuhtyakeputne hiyeg. Ku samah yis utí im, nah keh yis utí hiyeg ndahan.

¹⁸ Igkis timapni henne, aynewa igkis ikise gitagmayakis. Igkis tipik gikak adahan igkis humewnes gikannuhnipwi.

¹⁹ AYTEKE ig wew aynessa akiw, ig hiyá amekene Tiyagumni gikak gisamwi kiyapwiye João, ku pariye amekene Zebedew gikamkayupwi. Igkis ayge amadga gihmunkis. Igkis kehepenes gitagmayakis ayge.

²⁰ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig humekwigkis ta gimkanit. Igkisme ikise gigkis amadga gihmunkis gikakkis gihiyegapu. Igkis tipik gikak Kiyapwiye Jesus adahan igkis hawwata humewnes gikannuhnipwi.

*Jesus Kannuhak Piyihak
Mt 4.13, 7.28; Lk 4.31, 6.17*

²¹ AYTEKE ariwnteke ini igkis danuh atere paytwempu Kafarnawh. Samdi abet ig Kiyapwiye

Jesus lammisya agiku judeyenepwi gileglisakis adahan ig kannuhhekne ayge.

22 Ignes hiyeg aygnenepwi wakaymnibdi gida-han ku samah gikannuhakni. Mmanawa ig ka kannuhak kema nerras kannuhekeputnepwima amin amekene Moís gikumadukan. Henneme ig kannuhhekne ayge akak madikte gikiythani.

23 Ayge agiku ini gileglisakis pahapwi awayg wapityewnipye mbeyepye.

24 Ig kabiman git:

—Jesus nazaréyene, ka ba kiyimwih usuh. Pariye pikehni ukakhu? Mmah pis aya pisenwepye uhawkan ku apim inin? Nah hiyaknap ku pis Uhokri gikanyan barewpitye.

25 Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig himehe ner wapitye. Ig awna git:

—Tinwohaw. Asá pes ayteke gipititak ner awayg.

26 Aynewa ig wapitye nuwiswig. Ig kabiman kihhaw. Ayteke ig pese gipititak.

27 Madikte hiyeg hiyapni henne, igkis wakaymnibdi. Igkis kinethwenes pawtak. Igkis awna:

—Mmah awitwak git inakni hiyakemniki nukune? Ig pekkis wapityempu akak madikte gikiythani. Juktah igkis wapityempu iha giwn.

28 Ayteke nikwe inakni inetit gidahan Kiyapwiye Jesus ibekhewpi muwwapu apit ini waxri Galiléyamnaw.

*Jesus Makniwa Pedru Gimatrū
Mt 8.14; Lk 4.38*

29 Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pese agikutak ini leglis payak gikak amekene Tiyagumni gikak

kiyapwiye João. Igkis tipik. Igkis danuh ta gipinekutkis kiyapwiye Simawh Pedru gikak kiyapwiye André.

³⁰ Ayge igkis uté kiyapwiye Simawh Pedru gimatru egme harit akak nawwaki. Nerras hiyeg ayge amnihswe git Kiyapwiye Jesus gudahan.

³¹ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig atere gut. Ig sumuh guwak. Ig kannikasepru. Aynewa gunawan mpiye guw. Ayteke nikwe eg kuwegwano gidahankis.

Jesus Makniwa Kakahribdapye

Mt 8.16; Lk 4.40

³² Ayteke msanpi, wahanbuku kamuw, kaayhsima hiyeg danuh atere git Kiyapwiye Jesus. Igkis waxe git kaayhsima hiyeg kakahribdapye gikakkis hiyeg wapityewnapye.

³³ Kaayhsima hiyeg ayta iwasapri apititak ini paytwempu. Igkis pahadgupu anumekeu payt alappota.

³⁴ Igme makniwe kaayhsima hiyeg ku pariye kakahribdapye akak arakembetnene karayt. Hawwata ig pekkise kaayhsima wapitye gipititakkis hiyeg. Ig ka isaksa ignes wapitye adahan igkis awna awaku igkis hiyaknig ku pariye ig.

Jesus Tipik Muwwapu

Lk 4.42

³⁵ Hewke kabeyeweke ig Kiyapwiye Jesus kannikaw, ig tipik aparayewa ku kiney yumanene hiyeg. Ayge ig piriyepkewne.

³⁶ Igme kiyapwiye Simawh Pedru gikakkis nerras hiyeg ku pariye ayge gikak igkis ipegepri.

37 Ayteke igkis utepri. Igkis awna ta git:

—Kaayhsima hiyeg piperepten.

38 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Uyay tipik tahhan apitit nawenépwí paytwempu akiw adahan nah ekkene Uhokri giwn aygwata. Adahanikwa ini nah awahkiska atan.

39 Ayteke nikwe ig wew muwwapu Galiléyamnaw. Ayge ig ekkene Uhokri giwn agiku judeyenepwi gileglisakis. Hawwata ig pekkis wapitye gipititakkis hiyeg.

Jesus Makniwa Pahapwi Ku Pariye Axpusakare Apit Busukne

Mt 8.1; Lk 5.12

40 Apim ini pahapwi awayg danuh atere git. Ig axpusakare apit busukne. Ig paberetusaw ta gitiput. Ig amnihswene git. Ig awna:

—Kiyapwiye, uyá amnihun. Ku pis muwaka piyihun pis hiyá numakniwka.

41 Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig kayah gidahan. Ig sarayh giwak ta gipitit. Ig daxwig atere. Ig awna git:

—Ihi. Nah muwaka. Pis makniw.

42 Aynewa gibuskana miypi. Ig barewpit msekwe.

43 Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna git:

44 —Ataybiswanaba nuthu. Ka ba kinetihwa ta arit hiyeg apigkuya ahin amin ku samah pis makniw. Su atak wadé gimkanit muwpeg. Akkanaba pipit ta git kahadbe ig iwasap ig hiyá ku pis makniw. Ayteke pis keh ofan gidahan Uhokri adahan ig wiwhpiye pipathawni ku samah amekene

Moís ayá wot minikwak, adahan arekhetni ta gitkis hiyeg ku pis inyerwa makniw.

Pisenwa ig awahkiswig tipik.

45 Igme timapni henne, ig tipik. Ig ekkewpiye muwwapu ku samah ig makniw kuwis. Inakni ginetni ibekhewpi, nikwe ka ik adahan Kiyapwiye Jesus danuh ta apitit pahanama paytwempu. Henneme ig msakwa aparayewa ariw paytwempu ku kiney yumanene hiyeg. Ayge kaayhsima hiyeg danuh atere git. Igkis pes apititak madikte waxri.

2

Jesus Makniwa Pahapwi Awayg Miyapupye Mt 9.1; Lk 5.17

1 Aytéke ariwnteke aynessa hawkri akiw, ig Kiyapwiye Jesus diyuhe ta apitit paytwempu Kafarnawh. Ayge nikwe hiyeg kinetni gak ku ig ay gipineku.

2 Aytéke nikwe kaayhsima hiyeg pahadguhwa atere. Igkis ba gikebentenkis yuma iwetrit gi-dahankis iné agiku payt iné anumeku alappota. Igme Kiyapwiye Jesus ayge ekkene Uhokri giwn ta gitkis.

3 Apim ini paxnika gikebyikis hiyeg danuh atere, igkis ayta waxwenes pahapwi awayg miyapupye ta gimkat Kiyapwiye Jesus.

4 Igkis ka hiyá igkisma danuh ta gipetunat Kiyapwiye Jesus awaku ba akebentenwa hiyeg ayge. Igkis hiyapni henne, igkis hiyak ku pariye igkis keh. Igkis wagehe ta inut ta amadgat payt ahigwi. Ayge igkis wiwhe apettak payt. Igkis

keh pahayku miyokwiye gipitmin Kiyapwiye Jesus. Pisenwa igkis wiwhkise ner miyapupye agiku miyokwiye peyeke akak gisipamna.

⁵ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne ku samah gikamaxwankis ta gipitit, ig awna ta git awayg miyapupye. Giwn:

—Nukebyi, nah bayahminap ariw pitaraksan gikak Uhokri.

⁶ Apiminewa ini kaayhsima kannuhekeput-nepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis batebdebdihpi ayge. Gaytakkis timapni inakni Kiyapwiye Jesus giwn, igkis awna gimin apit giyaknikis. Giwnkis:

⁷ —Mmahki ner awayg awna inakni henne? Yuma pahapwinama hiyeg hiyá ubayam-nihkawiy ariw utaraksanwiy gikak Uhokri. He ignenwa Uhokri hiyá ubayamnihkawiy. Ig miyathene Uhokri ku samah ig awna inakni henne.

⁸ Igme Kiyapwiye Jesus kateksan apit giyakni ku igkis pukuhpaw gibohri. Ig hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Mmahkay yis pukuhpaw nubohri henne?

⁹ Mmah yipewkan ku in mahiko ndahan nah bayahmina ig awayg miyapupye ariw gitaraksan? Ku yis hiyá nah hiyá gikankasak nah keh ig kidis gisipamna ig wew akiw, ininkata akiw nah ka dat adahan nah bayahminig ariw gitaraksan? ¹⁰ Nah hiyapkiste yit ku nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nahnewa detye amadga inin adahan nah bayahminene hiyeg ariw gitaraksankis gikak Uhokri.

Ayteke ig awna ta git ner awayg miyapupye. Giwn:

¹¹ —Kannikaw. Kidis pisipamna. Hiyawa pis diyuhe pipinwate.

¹² Aynewa ig awayg kannikaw, ig iwé gisi-pamna. Ig tipik wew giwtrikneswa hiyeg. Igkisme hiyapni henne, igkis wakaymnibdi. Igkis kabayha Uhokri. Igkis awna:

—Usuh ka hiyapti akebyi ini. Kabahte usuh ka ihpin.

*Jesus Kaniy Matews
Mt 9.9; Lk 5.27*

¹³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pese paytrikutak. Ig tipik ta mahakwa akigbite. Kaayhsima hiyeg pahadguhwa atere ganwat. Ig hiyapni henne, ig gikannuhtenkis ayge.

¹⁴ Ayteke ariwnteke ini ig tipik waywe apigku ahin. Ayge ig hiyá kiyapwiye Levi, ku pariye amekene Alfew gikamkayh. Igme betnene agiku payt ahiwket karukri. Ig ladwan, ig ahiwne karukri gidahan gupelma. Igme awna git:

—Ba ayta wew nukakhu adahan pis humewne nukannuhni.

Igme timapni henne, ig kannikew, ig tipik gikak.

*Jesus Ayta Humekiye Hiyeg Taraksapye Ta Git
Mt 9.10; Lk 5.29*

¹⁵ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus danuh ta gipinekut kiyapwiye Levi. Ayge ig axne gikak. Kaayhsima ladwan danuh atere payak gikakkis hiyeg akiw ku pariye ikaka kane kibeynepwima hiyeg. Igkis hawwata ax gikak Kiyapwiye Jesus gikakkis

gikannuhnipwi. Igkis kaayhsima hiyeg. Igkis gibetkikis wew gikak.

16 Nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan ku pariye farisewkis igkis hiyapni henne ku ig axne gikakkis ladwan gikakkis hiyeg ku pariye ikaka kane kibeynepwima hiyeg, igkis hiyapni henne, igkis awna ta gitkis gikannuhnipwi. Giwnkis:

—Mmahka ig axne darihwекne gikakkis ladwan gikakkis hiyeg kane kibeynepwima hiyeg? Waké ig kibeyne hiyegbe, ig ka axkam gikakkis gikebyikis nerras hiyeg.

17 Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig kaytwa giwnkis. Ig awna ta gitkis:

—Hiyeg kane kibeynepwima ignes kewa hiyeg kakahribdapyebe. Igkis muwaka pahapwi ayta amnihgikis. Ignesme hiyeg makniwyepwi igkis ka muwaka mekseh. Ignesme hiyeg kakahribdapye igkis muwaka mekseh. Nah ka ayta adahan nah humeknema ku pariye hiyeg kibeynepwi kuwis adahan ignes wageswiyes gihiyakemnikis. Henneme nah ayta adahanikwa nah humekwiye nerras ku pariye taraksapye adahan ignes wageswiyes gihiyakemnikis.

Amawka Wixwiy Maxhaw Inyerwa Apititak Uyakniwiy

Mt 9.14; Lk 5.33

18 Apim ini amekene João Batista gikannuhnipwi igkis maxhewnes adahan igkis kiyenes Uhokri adahan igkis piriyepkewnes. Nerras farisewkis hawwata igkis maxhewnes. Ayteke

nikwe hiyeg danuh ta git Kiyapwiye Jesus. Igkis awna git:

—Kiyapwiye João Batista gikannuhnipwi igkis maxhaw adahan igkis kiyenes Uhokri. Kibereput igkis maxhaw adahan igkis piriyepkewnes. Igkisme farisewkis gikannuhnipwi igkis hawwata akiw igkis maxhaw. Pisme pikannuhnipwi ka maxhaw. Mmahki igkis ka kiyatha Uhokri kema nerrasma? Mmah igkis ka kibeynewatma hiyeg kema nerrasma?

¹⁹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Igkis ka maxhaw adahan nukiyetni mmanawa nah kupiknene ay gikakkis. Nah kehte abektey akak pahapwi awayg maripkewpiye. Ku aysaw ig maripkewpiye nikwe gikagmadapu aya iwasa gimaripkawni. Ku samah ig ayge gikakkis abet ini fet ba igkis maxhaw? Kawa. Apim ini ku samah igkis kadahan ner awayg maripkewpiye ayge gikakkis igkis ka maxhaw. ²⁰ Henneme aysawnemenek ku aysaw nah iwecka giwkisnek nukannuhnipwi, apim ini nikwe igkis maxhawnek.

Jesus Gihiyakemni Ka Kis Gikakkisma Hiyeg Kuwisnene Dehe Gihiyakemnkis

Mt 9.16; Lk 5.36

²¹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus keh nawenéwa abektey akiw. Ig awna:

—Ka kis adahan wis kahapa simis mugumugupiye akak nukune kamis mmanawa kamis nukune ku pariye kote sukuhte in ik adahan tariswa mmanawa in kote dahwate kema mugumugupiyema. Ku pahapwi kahapa gisimsa mugumugupiye akak nukune kamis, in tariswa.

Gisimsa sigka pi kiyeste akiw. ²² Kawnata kis adahan wis katiyha win nukune agikut pakir amar ayipwipyen ipatmakupye. Mmanawa ku aysaw ini win tukurwa in kiyesihwa akiw, in pakir amar ka ahwa payak nikak. In bekwe awaku. Ayge nikwe ini win biyuken payak akak atiy. Amawka wis katiyha win nukune ta agikut pakir amar ku pariye mtibetnene. Nuhiyakemni kis gikakkis hiyeg ku pariye kote dahhate gihiyakemnikis.

*Jesus Samdi Akipara
Mt 12.1; Lk 6.1*

²³ Aytteke samdi abet ig Kiyapwiye Jesus tipik mpiye amadgew pahakwas. Igkis gikanuhnipwi tipik gihapti. Igkis waywe ayge, igkis matise fahhin ariw, igkis axwig.

²⁴ Nerrasme farisewkis hiyapni henne, igkis awna ta git Kiyapwiye Jesus:

—Ipeg nerras pikannuhnipwi. Mmahki igkis ka iha amekene Moís gikumadukan? Mmahki igkis kannipwiye abet samdi?

²⁵ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Mmah yis kote ipegbohate Uhokri gannasan minikweknene ku kiney in kinetihwa amin ku pariye amekene Davi gikehni? Minikwak ig matipwe payak gikakkis gihaptiyepwi. Igkis yuma ariknawnama gimunkis. ²⁶ Nikwe ig pareke ta agikut Uhokri Gipin apim ini ku aysaw amekene Abiyatar muwpegpiyene gikiparakis. Ayge ig ax ini bugut ku pariye ekkepka ta gipetunat Uhokri. Hawwata ig ikepni ta gitkis gihaptiyepwi. Amekene Moís gikumadukan awna

ku muwpegnenwa kis adahan ignes axnes ini bugut. Igkisme axni henneme igkis ka taraksa mmanawa ig muwpeg amnihpigkis.

²⁷ AYTEKE IG KIYAPWIYE JESUS AWNA TA GITKIS AKIW.
GIWN:

—Samdi humaw gidahankis hiyeg. Hiyeg ka humaw adahanma samdi. ²⁸ Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nahnewa samdi akipara.

3

Jesus Makniwa Pahapwi Awayg Kidubetwiye Giwak

Mt 12.9; Lk 6.6

¹ AYTEKE IG KIYAPWIYE JESUS TIPIK LAMMISYA AGIKU JUDEYENEPWI GILEGLISAKIS. AYGE PAHAPWI AWAYG KIDUBETWIYE GIWAK.

² Igkisme nerras hiyeg ayge apuriw Kiyapwiye Jesus kabayhtiwa adahan igkis hiyá ba ig piyihgi abet samdi. Mmanawa igkis muwaka utí gitarasan gikak amekene Moís gikumadukan adahan igkis gikamyehpitni.

³ Igme Kiyapwiye Jesus awna ta git ner awayg kidubetwiye giwak. GIWN:

—Ba ayta atan.

⁴ AYTEKE NIKWE IG AWNA TA GITKIS HİYEG. GIWN:

—PARIYE AMEKENE MOÍS GIKUMADUKAN AYÁ WOTWIY ADAHAN KU PARIYE WIXWIY KEH ABET SAMDI? BA ADAHAN WIXWIY KEHNE KABAYKA, BA KAWK, BA ADAHAN WIXWIY KEHNE MBAYKA? BA ADAHAN WIXWIY AMNIHNE HİYEG, BA KAWK, BA ADAHAN WIXWIY UMAKISNE HİYEG?

Igkisme timapni henne, igkis tinwopu.

⁵ Igme ipegpusa madikte hiyeg ayge. Ig ka batek ku samah gihiyakemnikis. Ig wakaymni ku samah igkis ka amnihkere ner awayg. Ayteke nikwe ig awna ta git ner awayg kidubetwiye giwak. Giwn:

—Taraknaba piwak.

Igme tareke giwak. Aynewa giwak makniw.

⁶ Igkisme nerras farisewkis hiyapni henne, ku Kiyapwiye Jesus piyihpig abet samdi, igkis awna:

—Aa. Ig ka kiyatha samdi. Ik adahan ig taraksase kaayhsima hiyeg. Pugamawka ig umehpika.

Nikwe igkis pes ayteke, igkis ahgebete ginettikis gikakkis amekene Erodis gihiyegapu adahan igkis giwmasepten Kiyapwiye Jesus.

Jesus Makniwa Kaayhsima Hiyeg Akiw Mt 4.23; Lk 6.17

⁷ Igme Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig tipik akigbite mahakwa. Gikannuhnipwi tipik gihafti. Hawwata akiw pahabunene hiyeg ayton-tak Galiléyamnawtak igkis kuruwkehe gihapu butte payak gikakkis hiyeg aytontak Judeyamnawtak,
⁸ aytontak Jerusalémtak, aytontak Idumeyamnawtak, aytontak warik Jordawh, aytontak paytwem-putak Tiru akak Sidoh. Igkis kaayhsima hiyeg. Igkis kuwis timé gak ku samah ig keh kaayhsima annut. Nikwe igkis tipik iwasapri.

⁹ Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis gikan-nuhnipwi. Giwn:

—Kaayhsima hiyeg ay. Ik adahan igkis dehek-wen. Ahgebtenabay ndahan umuh.

¹⁰ Mmanawa ig makniwenene kaayhsima hiyeg. Ayge nikwe madikte hiyeg ku pariye

kakahrapye igkis mpiksewnekwiyes adahan gidaxten.

¹¹ Nerrasme ku pariye wapityewnapye, pase igkis hiyapri igkis tuguhkiswa mabuw gitiput. Igkis kabiman git:

—Pisnewa Uhokri gikamkayh.

¹² Igme timapni henne, ig awna ta gitkis:

—Ka ba yi akkan ku pariye nah.

Jesus Awahkis Giwatnipwi Muwwapu

Mt 10.1; Lk 9.1

¹³ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus wagehe ta apitit pahá waxri imuwendnene. Ayge ig pahadguhe ku pariye hiyeg ig muwaka.

¹⁴ Igkisme danuh atere git. Ayge nikwe ig kaniy-bete gaytakkis madikawku gikebyikis gikakkis piyana gawnakis (12) adahan igkis wewnes gikak. Hawwata adahan igkis awahkiska adahan igkis ekkenes ginetni muwwapu.

¹⁵ Apim ini ig iké kumadukaki gitkis adahan igkisme pekkiswiyes wapitye gipititakkis hiyeg.

¹⁶ Nah akkite yit giwkis nerras madikawkunene gikebyikis gikakkis piyana gawnakis (12):

kiyapwiye Simawh ku pariye ig kuwis sarayh giw Pedru,

¹⁷ amekene Tiyagumni,
gisamwi kiyapwiye João. Igkis amekene Zebedew gikamkayupwi. Igme Kiyapwiye Jesus sarayh giwkis “Boanerjes”. Inakni wownaprikwi “Diridriyan”,

¹⁸ kiyapwiye André,

kiyapwiye Filip,

kiyapwiye Bartolomew,

kiyapwiye Matews,
 kiyapwiye Tomé,
 kiyapwiye Tiyagu ku pariye amekene Alfew
 gikamkayh,
 kiyapwiye Tadew,
 kiyapwiye Simawh Zeloti,
¹⁹ Judas Iskariotismin ner kamaykistinene
 Kiyapwiye Jesus.

Hiyeg Ikiy Ku Jesus Biyukse Gihiyakemni

²⁰ Aytake ig Kiyapwiye Jesus tipik ta gipinwate. Ayge nikwe nerras hiyeg pahadguhwa atere git akiw. Apim ini ig Kiyapwiye Jesus gikakkis gikan-nuhnipwi igkis ka kahawkan adahan igkis ax awaku ba gikebentenkis hiyeg.

²¹ Ku aysaw gikebyupwi timé gak henne, igkis tipik iwepri mmanawa hiyeg kinetihwene gimin ku ig kuwis biyukse gihiyakemni.

Jesus Ka Piyihak Gikakma Wapitye Gannu

Mt 12.22; Lk 11.14

²² Apim ini nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis ayta apititak Jerusalém, igkis danuh atere ku kiney Kiyapwiye Jesus piyihne hiyeg. Igkis awna ta gitkis hiyeg:

—Ig pekkis wapitye gipititakkis hiyeg akak wapitye gikiparadkis gannu ay gipit. Igwa Belzebu ay gipit.

²³ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig pahadguhe nerras hiyeg ta gimkanit. Ig kinetihwa ta gitkis akak yuwit patuwesbuhka. Ig awna:

—Ig Satanás ka hiyá igma pekkis gidahanwa gihiyegapu wapitye gipititakkis hiyeg. ²⁴ Ku hiyeg apitya pahanene waxri ku igkisweke kerbetpikis,

igkis ka ayipwi akiw. ²⁵ Pakebyekne hawwata, ku igkisweke kerbetpikis, igkis kawnata ayipwi akiw. ²⁶ Wapitye hawwata. Waké ig Satanás siguh gida-hanwa gihiyegapu wapityebe, ig ka ayipwikam. Ig pisenwakam akak gikumadukan. ²⁷ Nah kehte abektey akak pahapwi ku pariye parekkere ta gipinekut pahapwi hiyeg detye adahan ig kidisne gewkanbet atere. Apit ig parak atere amawka ku ig wanakminanete ner hiyeg detye. Pisewa nikwe ik adahan ig parak atere kidis ku pariye ay gimun. Hennewa nah keh gikak wapitye gikiparadkis.

Ku Yis Ka Kiyatha Uhokri Gitip, Yis Ka Bayahminaka

Mt 12.31; Lk 12.10; 1 Jo 5.16

²⁸ —Ik adahan Uhokri bayahmina hiyeg ariw madikte gitaraksankis ariw madikte miyathaki. ²⁹ Henneme ku ignes ka kiyatha Uhokri Gitip, nikwe ka hiyá igma bayahminigkis ariw ini gitaraksankis. Mmanawa ku pahapwi ka kiyatha Uhokri Gitip, nikwe ka ik adahan ig Gitip dax apit giyakni adahan ig wages gihiyakemni. Nikwe ig ner msakwa akak ini gitaraksan adahan apanenekwa. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

³⁰ Ig Kiyapwiye Jesus awna inakni mmanawa igkis kinetihwa gimin ku wapitye ay gipit.

Jesus Kakebyuhwa Ta Gitkis Hiyeg Ihpenenpwi Giwn

Mt 12.46; Lk 8.19; Eb 2.11

³¹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus ginag gikakkis gisamwipwi egkis danuh atere. Egkis msecwe

kabaywak. Aytontak kabaywaktak egkis wasapanaw gimin Kiyapwiye Jesus adahan ig ayt gumkatkis.

³² Ayge kaayhsima hiyeg batebdebdihpikis ganwa. Igkis hiyapni henne, igkis awna git:

—Kiyapwiye, pinag ay kabaywak gikakkis pisamwipwi. Egkis watihap.

³³ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Pariyeki nnaghu? Pariyeki nusamwipwi?
Nah akkite yit.

³⁴ Aytake ig ipegpusa nerras hiyeg batebdeb-dihpi ayge ganwa. Pisenwa ig awna:

—Ipegnay aytta. Norrasnewa ku pariye nnaghu. Nerrasnewa ku pariye nukebyupwi. ³⁵ Mmanawa ku pariye hiyeg kehnenepwu Uhokri gibetki, ignes nah ikiygikis ke nukebyupwibe, egnesme tinogben nah ikiygukis ke nnaghube.

4

Yuwit Patuwesbuhka Amin Amutri Mt 13:1; Lk 8:4

¹ Aytake ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus tipik mahakwakigbit. Ig danuh atere, ig gikanhu-tenkis hiyeg akiw. Kaayhsima hiyeg kiyaran ganwa. Ig hiyapni henne ig sarayhwa muhum-dakat adahan igkis ka dehegbetig. Ayge ig batahk-iswe. Ig gikanhu-tenkis hiyeg aytake gumadgatak umuh. Igkisme hiyeg msekwe tabirbet waxrihbak.

² Aytake ig kinetihwa ta gitkis akak kaayhsima yuwit patuwesbuhka. Ig gikanhu-tenkis, ig awna gitkis:

³—Ataybiswanabay nuthu. Minikwak pahapwi awayg tipik giwasra amedgete adahan ig sessehne gamutra ayak. ⁴ Ig sessehne gamutra ayak, gaytakkis tuguhe apigku ahin ku kiney wayk adani. Ayteke nikwe kuhipra aya axahpeprukis. ⁵ Gaytakkisme gamutra ayak tuguhe abetit tipebdi ku kiney ka kiyesradima wayk. Egnes gamutra ayak hiyenpiwatkama kibentenwa mmanawa egkis ka mutuhwa mihadima awaku wayk ka kahogbi. ⁶ Kamuw inutpi, awehe gamutra. Aynewa egnes huruhrup mmanawa gahampabet he inuwew. ⁷ Gaytakkisme gamutra ayak tuguhe apuwit pudukupwi. Egnes pudukupwi hiyenpi payebitak akak gamutra. Egkis tuwathe gamutra juktah egkis miyorap. Nikwe egkis gamutra ka sarayh guwkis aynesnima. ⁸ Gaytakkisme gamutra ayak tuguhe abetit kibeyne wayk. Ayge egkis hiyan. Egkis gamutra aymuhwa juktah egkis kew. Egkis sarayh kaayhsima guwkis. Gaytakkis kew mpana madikwa gukebyikis (30). Gaytakkisme kew puguhkuna madikwa gukebyikis (60). Gaytakkisme kew sah gukebyikis (100).

⁹ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus awna akiw. Giwn:

—Yis ku pariye katayebnene, ataybiswanabay numkanit.

Hiyeg Ka Pukuha Yuwit Patuwesbuhka

Mt 13.10; Lk 8.9

¹⁰ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus igwo gikakkis giwatnipwi gikakkis aynessa hiyeg ayge ganwa akiw. Apim ini igkis hiyeg ayapri:

—Kaminki pis awna inakni yuwit patuwesbuhka?

11 Igme kaytwa giwnkis:

—Hiyeg amadgayapu inin ignes kote hiyakte ku samah Uhokri gikumadukan. Yisme Uhokri akkamnihni ta yitnek. Igkisme kaakkaka ta gitkis. Ta gitkis nah awna patuwesbuhkanen yuwit. **12** Hiyawa igkis ikí gitewkis nimkanit kabayhtiwa henneme ka paduk ta gitiwgikutkis. Hiyawa igkis ataybiska nit kabayhtiwa henneme igkis ka pukuhpin. Ayge nikwe igkis ka wages gihiyakemnikis adahan igkis bayahminaka ariw gitaraksankis.

Jesus Akkamnih Giwn Amin Amutri

Mt 13.18; Lk 8.11

13 Ayteke ig awna gitkis:

—Mmah yis ka pukuh inakni nuwnhu patuwesbuhka ku pariye kane mahikonene? Mmah nikwe apukapka yit madikte nuwnhu ku pariye pi mahikotenene? Ka sam. Nah akkamnihte yit inakni nuwnhu. **14** Ner awayg ku pariye sessehne gamutra ignebaki arakak gidahan pahapwi ku pariye ekkene Uhokri giwn ta gitkis hiyeg. **15** Gaytakkis hiyeg ku pariye timap inakni giwn ignes ke innebe ahinbe. Pase igkis timap Uhokri giwn aynewa ig Satanás danuh atere gitkis. Ig wiwhpiye inakni giwn abetitak gihiyakemnikis. **16** Egnesme no amutri ayak ku pariye tuguhe ta abetit tipebdi innebaki arakak gidahankis hiyeg ku pariye timá nuwnhu igkis amapin kibentenwa akak madikte gibetkikis. **17** Henneme igkis ka kamax inakni nuwnhu kabayhiwatma abet gihiyakemnikis. In humaw kewa pahakti amutribe ku pariye yumanano

guhampabet eg ka dep miyó. Igkis batek akak nuwnhu adahan aynessa hawkri. Ayteke pase igkis hiyá mbeyne nipatra, aynewa igkis miniwpi niw. Ku aysaw hiyeg mahipwihpigkis nipatra, igkis diyuhkiswe butte. ¹⁸ Egnesme no amutri ayak ku pariye tuguhe ta abetit pudukupwi, innebaki arakak gidahankis hiyeg ku pariye timá Uhokri giwn igkis amapin. ¹⁹ Henneme igkis pi ikatuswete adahan arikna amadgaya inin. Igkis kinikiswe arit igiska amadgaya inin. Igkis miyarhaw aharit arakembet arikna mapiy giw Uhokri. Ayge nikwe Uhokri giwn mpithaka abet gihiyakemnikis. Igkis ka kannuhwa keh Uhokri gibetki. Amun ini nikwe igkis hiyeg humaw waditnepyenen ke pahakti amutribe ku pariye kane kew. ²⁰ Egnesme no amutri ayak ku pariye tuguhe ta abetit waxri kibeyne waxri, innebaki arakak gidahankis hiyeg ku pariye timá nuwnhu, igkis amapin. Igkis keh Uhokri gibetki nikwe. Gaytakkis hiyeg keh Uhokri gibetki kabayhtiwa. Ignes humaw kewa amutribe ku pariye kew mpana madikwa gukebyikis (30). Gaytakkisme hiyeg humaw kewa amutribe ku pariye kew puguhkuna madikwa gukebyikis (60). Gaytakkisme hiyeg humaw kewa amutribe ku pariye kew sah gukebyikis (100).

*Wis Ka Hakis Lalamp Adahan Asabkeptenma
Mt 5.15; Lk 8.16*

²¹ Aytake ig Kiyapwiye Jesus awna gitkis akak nawenéwa yuwit patuwesbuhka akiw. Giwn:

—Nuwnhu kewa pahow lalampbe adahan in ughuhe hiyeg gihiyakemnikis. Wis ka hakis

lalamp adahan wis asabkeptenma anapi suwyeg. Iné wis ka hakisru adahan wis ayempitnima ta anapit payt abukapayni. Kawa. Wis ikigu ta inut akekrit. ²² Aysawnemenek madikte ku pariye ayempiki in kahayaknek. Inakni nuwnhu patuwesbuhka aysawnemenek in kahayak kabayhtowanek. ²³ Yis ku pariye katayebnene, ataybiswanabay numkanit.

²⁴ Ayteke ig awna ta gitkis:

—Ikinay yitew ta nuthu kabayhtiwa. Ku yis pi ikte yitew ta nuthu, yis pi darihte nuhiyakemni akiw. Yis darihni mpiynepepye akiw. ²⁵ Mmanawa ku pahapwi darih nuhiyakemni kabayhtiwa, nikwe ig Uhokri akki git pi kiyeste akiw. Henneme ku pahapwi ka darih nuhiyakemni kiyesradima, nikwe ini nuhiyakemni wiwhpikanek abetitak gihiyakemni.

Yuwit Patuwesbuhka Amin Ku Samah Amutri Ayak Hiyan Monye

²⁶ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna nawenéwa yuwit patuwesbuhka akiw. Giwn:

—Nah akkite yit pahat abektey amin ku samah Uhokri gikumadukan. Minikwak pahapwi awayg mutuhe gamutra ayak amadga giwasra.

²⁷ Ayteke egnés gamutra hiyan, egkis aymuhwa takunipti, ig ka hiyak ku samah. Ku samah ig himeknête egkis aymuhwa. Ku samah ig ipegnete egkis aymuhwa hawwata. ²⁸ Egkis aymuhwa guwntekneswa abetitak wayk. Pitatyé gapankis tarakwa, ayteke egkis kapuwri, pisenwa egkis sarayh guwkis. ²⁹ Ayteke ku aysaw

gupatyaprikkis danuh, aynewa ig awayg ig iwé gikaswaga, ig hiwhpigkis.

*Yuwit Patuwesbuhka Amin “Mostad” Ayak
Mt 13.31; Lk 13.18*

³⁰ Aytēke ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis hiyeg akiw. Giwn:

—Mmah nuwnhu kuri adahan nah akki yit ku samah Uhokri gikumadukan? Pariye yuwit patuwesbuhka ik adahan nah kawih? ³¹ Uhokri gikumadukan aymuhwa amadga inin ke amutri “mostadbe”. Ku aysaw “mostad” ayak mutuhka abetit wayk eg nopsesniyo. ³² Eg pi isite ayak ariw madikte amadga inin. Henneme ku aysaw eg hiyan, eg pi wadiswete ariw madikte ipeybet. Gutawna humaw nopsad. Juktah ik adahan kuhipra kibhaw ta gupewit abet gupan gumisnapyi.

*Jesus Awna Yuwit Patuwesbuhkanen
Mt 13.34*

³³ Aytēke ig Kiyapwiye Jesus akki Uhokri giwn ta gitkis nerras hiyeg akak kaayhsima yuwit patuwesbuhka akiw. Ig akkin gitkis madikte ku pariye igkis ik adahan amapin.

³⁴ Ig ka awnati ariknawnama ta gitkis huwewe. Ig he kinetihwa akak yuwit patuwesbuhkanen. Henneme ku aysaw igwo gikakkis gikannuhnipwi ig akkamnihni madikte gitkis.

*Jesus Msak Mayg Akak Paraw
Mt 8.23; Lk 8.22*

³⁵ Abetnewa ini hawkri aygete kuwis, ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis gikannuhnipwi. Giwn:

—Uyay manuke ta pahambakaytak mahakwa.
Igkisme kaytwa giwn:

—Uyay.

³⁶ Igkis ekkewpiyes gitkis madikte hiyeg aygnenepwi. Ayteke igkis iwepri payak gikakkis amadga umuh mmanawa igme kuwis ayge gumadga. Hawwata akiw nawenépwí hiyeg gihmunkis ayge gikak.

³⁷ Igkis ku ayhté pakwa amadga mahakwa, pa-haye adahan mayg kannikaw gimkanitkis, kaayhsima paraw katapte amadgat gihmunkis. Gihmunkis me buwisetem.

³⁸ Henneme ig Kiyapwiye Jesus abugik umuh, ig himeke ayge abet itiwewpit. Igkis gikannuhnipwi hiyapni henne, igkis atere wadiswig. Igkis awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnih usuh. Mmah pis ka aminama usuh? Wixwiy me biyukapmet.

³⁹ Igme wadise, ig himehe mayg, ig awna ta arit paraw. Giwn:

—Asá msakwa. Tinwohaw.

Aynewa mayg tinwohew. Paraw mapawanew.

⁴⁰ Nikwe ig kaytwa giwnkis:

—Awaykemni apisatrupye! Mmahki yis ba yapisa tugun? Mmahki yis ka kamaxwa ta gipitit Uhokri?

⁴¹ Igkis gikannuhnipwi hiyapni henne, igkis wakaymnibdi gidahan. Igkis kinetihwa pawtak. Igkis awna:

—Pariyeneki ner hiyeg? Juktah mayg akak paraw iha giwn.

5

Jesus Awahkis Wapityempu Ta Gipuritkis Pakirempu

Mt 8.28; Lk 8.26

¹ Aytéke pisenwa igkis hamah pahambakat igkis minahwa atere apitit giwaxrikis hiyeg gadarayenepwi.

² Igme Kiyapwiye Jesus sarayhwe waxrit. Ayge pahapwi awayg wapityewnipyé atere patiptakig. Ig pes abetitak imewti.

³ Ig awayg msakwa ayge apuheket. Hiyeg ka hiyá giwankaminka juktah akak xen.

⁴ Mmanawa takunipti igkis wanakminape gibagwan akak giwan akak sipari akak xen henneme ig matisbetepni madikte. Yuma pahapwinama hiyeg hiyá gisamanak.

⁵ Mataytak, hewke tiyegim ig wewpari muwwapu apuheketiw, muwwapu waxribdiw. Apanenekwa ig kabiman, ig huwipwihtewpi akak tip.

⁶ Pase ig hiyé Kiyapwiye Jesus piyawakad, ig sigise atere gimin, ig paberetusaw ta gitiput.

⁷ Ig kabiman git akak gihawna. Giwn:
—Aa, Kiyapwiye Jesus. Pis Uhokri gikamkayh inugikyene. Pariye pimawkan ta nuthu ku apim inin? Uyá amnihun gidahan Uhokri. Ka ba hiyakis mbeyne nuthu.

⁸ Ig awna inakni yuwit henne mmanawa ig Kiyapwiye Jesus kuwis pekkiswiye ner wapitye mbeyepye ayta gipititak.

⁹ Aytéke nikwe ig Kiyapwiye Jesus ayapri:
—Mmah piw?

Igme kaytwa giwn:

—Nuwihu “Pibohram”. Mmanawa usuh wapi-tyempu kaayhsima ay gipit.

¹⁰ Ayteke ig amnihswa ta git Kiyapwiye Jesus akiw. Ig awna ta git:

—Ka ba arewepma wothu awahkiswima usuh piyawakad ariwntak inin iwetrit.

¹¹ Ayge pahabunene pakirempu axwenekis apit pahá waxri imuwendnene.

¹² Igkis wapityempu hiyapni henne, igkis ayá git Kiyapwiye Jesus:

—Uyá awahkis usuh tahhan gipititkis pakirempu. Isaksanaba usuh parak ta gipititkis.

¹³ Igme Kiyapwiye Jesus isakseprikis. Ayteke nikwe nerras wapityempu mbeyepye igkis pesbe-twikkis gipititak ner awayg. Igkis pareke ta gipititkis ignes pakirempu. Nerras pibohramnene pakir igkis piyana mil (2.000) gikebyikis. Igkisme wapityempu parekwigkis, igkisme pakirempu sigisbetwikkis ta asebrikute. Igkis tubohbetwikkis ta ahakwate mahakwa. Ayge igkis aniksewbet ahakwa mahakwa.

¹⁴ Pakirempu gikapriwtenkis igkis hiyapni henne, igkis sigisbet kibentenwa ta paytwempuit. Igkis danuh atere, igkis kinetihwa nimin muwwapu paytwempuriw muwwapu iwetrit aranwa paytwempu. Nerras hiyeg paytwempuyenepwi timapni henne, igkis tipik atere adahan igkis hiyepnes ku pariye danuh.

¹⁵ Igkis danuh atere git Kiyapwiye Jesus, igkis uté ner awayg ku pariye kuwisnene makniw ariw wapityempu. Igme bat ayge. Ig kasimsapu kuri. Gihiyakemni diyuh adukwenewa akiw.

16 Igkis hiyapni henne, igkis apisasew. Nerras ku pariye hiyepnepwi madikte ku pariye kehka gikak ner awayg igkis kinetihwa ta gitkis nerras hiyeg amin madikte ku pariye danuh ta git ner awayg gikakkis nerras pakirempu.

17 Igkis timapni henne, igkis awna git Kiyapwiye Jesus:

—Su tipik aytekihan apititak uwaxri.

18 Igme katapte amadgat gihmun. Igme ner awayg ku pariye kuwisenene makniw ariw wapi-tyempu, ig awna ta git:

—Nah ataka pihapti.

19 Igme Kiyapwiye Jesus awna git:

—Pi kabayte pis msakwa ay. Su ataknate ta pipinwat ta gitkis pikebyupwi. Kinetihwanaba gitkis amin madikte ku samah Uhokri keh pikak ku samah ig amnihpep.

20 Igme awayg timapni henne, ig tipik ta apitit paytwempu Dekápolis. Ig danuh atere ig kapusa kinetihwa ta gitkis madikte hiyeg aygnenepwi amin ku samah Kiyapwiye Jesus keh gikak. Igkisme wakaymnibdi kaayhsima.

Jayru Amnihswa Git Jesus

Mt 9.18; Lk 8.40

21 Igme Kiyapwiye Jesus manuke pahambakat mahakwa akiw amadga umuh. Ig danuh atere, ig utí kaayhsima hiyeg pahadgupu adahan igkis patiptakig ayge akigbimna mahakwa.

22 Ayteke pahapwi awayg danuh atere git Kiyapwiye Jesus. Giw Jayru. Ig leglis akipara, judeyenepwi gileglialis. Ig hiyapri, ig paberetusaw ta gikimpuit.

23 Ig awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnihun. Nukamkayh mi-henapyo pahayempi guyekwin. Ba ayta sarayh piwak ta gupitit kahadbe eg makniw eg ka miyó.

24 Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig tipik gihapti. Kaayhsima hiyeg tipik gihapti. Ig waywe dahebdi gikakkis.

Pahapu Tino Makniw Ariw Guminewkan

Mt 9.20; Lk 8.43

25 Ayge nikwe pahapu tino danuh gihapu butte. Eg kuwis hiyá mbeyne akak guminewkan adahan kaayhsima kamukri, madikawkubu akebyi akak pikana arawna (12).

26 Eg hiyá mbeyne ay giwakukis kaayhsima mekseh kuwis. Eg sarayhe gukakura madikte adahan gikatiwnihpitnikis. Henneme eg kote makniwte. Guwskawni pi mbayte ariw pitatye.

27 Eg kinetni Kiyapwiye Jesus gak. Nikwe eg danuh atere giharaptak gibetimpikis nerras hiyeg, adahan eg dax gisimsa.

28 Mmanawa eg awna gunaktin:

—Ku nah he daxpi gisimsa, ikeypi, nah makniw.

29 Eg danuh atere, eg daxwin. Aynewa guminewkan matiswe. Eg kayah ku eg kuwis makniw ariw gukahri.

30 Igme Kiyapwiye Jesus kayah ku gidatni pes aynessa ku samah ig makniwepru. Ig hiyapni henne, ig wagestaw ayge gibetkis hiyeg. Ig awna:

—Pariye dax nukawihni?

31 Igkisme gikannuhnipwi awna git:

—Kiyapwiye, ka ba pis hiyá kaayhsima hiyeg daykegbetpi pikak? Mmahki pis awna: “Pariye daxwen”?

³² Igme ipegpari gupegepten gidaxten gikawi-hni.

³³ Eg tino hiyapni henne ku eg makniw kuwis, eg danukwa atere git. Eg apisasew. Eg serke. Eg paberetusaw ta gitiput. Eg akki git makisute.

³⁴ Igme awna gut:

—Nukebyi, pis makniw mmanawa pis kamaxwa ta nupitit. Hiyawa pis diyuhe pipinwate akak kabayka. Pis makniw ariw pikahri.

Jesus Kannikasa Jayru Gikamkayh

Mt 9.23; Lk 8.51

³⁵ Ku samah ig Kiyapwiye Jesus awnempiye inakni yuwit henne, aynessa hiyeg danuh atere. Igkis ayta gipinwatak ner leglis akipara. Igkis atere ewk inetit git. Igkis awna git:

—Pikamkayh ayipa miyop. Ka muwaka wewkis ukannuhtenwiw waditnepyenen.

³⁶ Igme Kiyapwiye Jesus ka aminama ariw inakni giwnkis. Ig awna ta git leglis akipara. Giwn:

—Ka muwaka apis. Kamaxwanaba ta nupitit.

³⁷ Ig ka isaksa pahapwinama hiyeg tipik gihapti. Ignesnenwa kiyapwiye Pedru gikak amekene Tiyagumni gikak kiyapwiye João ku pariye amekene Tiyagumni gisamwi igkiswonas tipik gihapti.

³⁸ Aytéke ig Kiyapwiye Jesus danuh atere gipinekut ner awayg leglis akipara. Ayge ig hiyá kaayhsima hiyeg kadukman. Igkis tihenekwiyes, igkis kadniyes guharit no bakimni kaayhsima.

39 Ig hiyapni henne, ig parak atere, ig awna gitkis nerras hiyeg:

—Mmahki yis kadukman? Mmahki yis tih? No bakimni ka miyó. Himak eg.

40 Igkisme hiyaraptihpig. Igme pekkiswigkis madikte. AYTEKE ig iwé no bakimni gig gukak gunag payak gikak nerras gihaptiyepwi igkis parak ta agikut xam ku kiney eg haritminano.

41 Ayge ig sumuh no bakimni guwaku. Ig awna ta gut:

—“Talita, kumi.”

Inakni wownaprikwi “Mim, kannikaw”.

42 AYNEWA eg kannikew eg wew. Mmanawa gaw madikawkubu kamukri akak pikana arawna (12). Igkis madikte wakaymnibdikis kaayhsima.

43 Igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Ka muwaka akkin ta gitkis hiyeg. Ikanay gut aynessa gumana.

6

Nazaréyenepwi Ka Kiyatha Jesus Mt 13.53; Lk 4.16

1 Pisenwa gawnhan inakni yuwit patuwes-buhka, ig Kiyapwiye Jesus tipik aytake. Ig diyuhe ta apitit giwaxri Galiléyamnaw. Gikannuhnipwi igkis tipik gihapti.

2 Igkis danuh atere. Aytake abet samdi ig kapusa kannuhak agiku judeyenepwi gileglisakis. Nerras timepnepwi giwn ayge igkis wakaymnibdi gimin. Igkis awna:

—Kariwtak ner awayg utí inakni giwn? Kariwtak ig utí ini hiyakemniki? Kariwtak ig utí ini gannu? **3** Ka ba pis hiyá ku ner he aheputnenen

gikamkayh? Ka ba nernema kinagniyo kiyapuno Mahi? Ka ba Tiyagu gikak José, Judas, Simawh, ka ba igkisnema gisamwipwi? Ba gisamrupwi ka ba egkisnema msakwa ay ubetwiy?

Ayge nikwe igkis kiyimwih gikak Kiyapwiye Jesus, igkis tukuhwepwa giw.

⁴ Igme hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Madikte hiyeg kiyathenekwiye pahapwi ku pariye Uhokri gawnepa. Ignesnewa gikebyupwi gikakkis gimunyapu gikakkis hiyegipiyene ku pariye apitya giwaxriwa ignes ka kiyatig.

⁵ Ayge nikwe ig ka keh kibitema annut ayge awaku yumahwa gikamaxwankis ta gipitit. Ig he sarayh giwak ta gipititkis aynessa hiyeg kakahrib-dapye ayge igkis makniw.

⁶ Ig wakaymni kaayhsima adahan ku samah igkis ka kamaxwa ta gipitit.

Jesus Awahkis Giwatnipwi Muwwapu

Mt 10.1; Lk 9.1

Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus mpiye muwwapu apuriw madikte paytwempu. Ig kan-nuhne hiyeg ayge.

⁷ Ayteke pisewa ig pahadguhe giwatnipwi madikawkunene gikebyikis gikakkis piyana gawnakis (12) ta gimkanit. Ayge ig gawahkiswitnikis muwwapu. Nikwe ig gibekheptenkis piyenmempi adahan igkis atak apitit mpuse paytwempu. Ayteke ig iké kumadukaki gitkis adahan igkisme pekkiswiyes wapitye gipititakkis hiyeg.

⁸ Ig awna gitkis:

—Ataknay hennen yiwakyékata. Ataknay inewa akak yasuranenwa. Ka yi muwaka atak akak yimana, iné akak yisakola adahan yiwenwi, iné akak karukri agiku yipusra. ⁹ Ik adahan yis kawih yikasotni henneme ka yi muwaka atak akak piknama yisimsa.

¹⁰ Ayteke ig awna ta gitkis akiw:

—Ku aysaw yis danuh ta apitit pahá paytwempu, msakwanabay pahaygiknene ku kiney yis amapaka he ku aysaw yis pes ayteke paytwemputak. ¹¹ Henneme ku ignes hiyeg aygnenepwi ku igkis ka amapay, ku igkis ka timepkere yiwn, nikwe pase yis pes ayteke, yis sassah yikugku ariw apathawni. Ini arekhetni ku samah gitaraksankis.

¹² Pisenwa inakni gawnhan, igkisme tipikbet muwwapu. Igkis kinetihwenes ta gitkis hiyeg adahan igkisme wages gihiyakemnikis ariw gitaraksankis.

¹³ Apim ini igkis pekkis wapityempu kaayhsima gipititakkis hiyeg. Hawwata igkis huk ah ariw ariy ta gitewharitkis hiyeg kakahribdapye adahan makniweprikis.

João Batista Umehpika

Mt 14.1

¹⁴ Apim ini hawkri ner hiyaptigi amekene Erodis ig timé gak Kiyapwiye Jesus, mmanawa giw Kiyapwiye Jesus hiyakkan muwwapu. Ig timap gaytakkis hiyeg awna:

—Ke wothube ignewa amekene João Batistamni. Ig kannikaw akiw ariw gimirenni. Inneki keh ig kagannusima keh annut.

¹⁵ Gaytakkisme hiyeg awna:

—Ke wothube ignewa amekene Eliyas.

Gaytakkisme awna:

—Ke wothube ignewa pahapwi gawnepe Uhokri. Mmanawa ig kewa Uhokri gawnepepu pitatyepwibe.

¹⁶ Igme amekene Erodis ku samah ig timé Kiyapi-wiye Jesus gak, ig awna:

—Ke nuthube ignewa amekene João Batistamni. Nah bukihkise gibita baki ig kannikawatma akiw.

¹⁷ Ig awna inakni henne mmanawa ignewa kamaykistinene amekene João Batista. Ig wanakkisri, ig sarayhkisri agikut parakseket. Ig keh henne gupatra amakano Erodiyas, ku pariye gegni Filip gihayo mmanawa ig powkemnihwa gukak.

¹⁸ Apim ini ig amekene João Batista himahgi. Ig awna git:

—Pis ka keh wadit ku samah pis powkemnihwe gukak piwgun. Ka hennema Uhokri ayá wotwiy.

¹⁹ AYTEKE nikwe egme amakano Erodiyas kanaktin gikak amekene João Batista. Eg aharitno giwmasepten. Henneme eg ka hiyá gisamanak.

²⁰ Mmanawa ig amekene Erodis apisemun gibohri amekene João Batista awaku ig hiyakni ku ig waditye hiyeg, ig hiyakni ku ig Uhokri gihiyega. Ayge nikwe ig apuriwkisri agiku parakseket. Ku aysaw ig timá amekene João Batista kinetihwa git, ig mategbet gihiyakemni henneme ig batek timap giwn.

²¹ Egme amakano Erodiyas guhawkanaprik danuh adahan eg giwmasepten. In danuh ku aysaw ig amekene Erodis keh gipetra adahan ku samah ig amadga wayk. Apim ini ig awnase

kaayhsima hiyeg kiyatyepwi atere. Ig awnasa gihiyegapu ku pariye apuriw gupelma gidahan. Ig awnasa gisuwtatapu gikiparakis. Hawwata akiw ig awnasa madikte nerras galiléyenepwi ku pariye pi kiyattenene ayge.

²² Igkis madikte danuh atere, igkis fetya ayge. Abet ini fet eg amakano Erodiyas gukamkayh himano eg kayno eg pahapo gidahankis gawnasanpu. Eg keh ig amekene Erodis batek ginakin tin mpiynepepye payak gikakkis gawnasanpu. Pisenwa nikwe ig awna ta gut:

—Hiyawa pis ayá nuthu madikte ku pariye pimawkan nuthu. Nah ikaksa pit madikte. ²³ Uhokri timá nuwnhu ku nah awna pit. Nah ikaksa pit madikte ku pariye payapni nuthu. Juktah abusku nukumadukan.

²⁴ Egme himano timapni henne, eg pes ta gut gunag. Eg danuh atere, eg ayapru:

—Pagiye nayapni kuri?

Egme gunag kaytwa guwn:

—Ayá João Batista gitew.

²⁵ Egme himano diyuhe kibentenwa ta git amekene Erodis. Eg awna git:

—Nah muwaka pis ikí nuthu João Batista gitew. Uyá ikepni nuthu pisenwate amadga pahak miguk.

²⁶ Igme amekene Erodis timapni henne, ig wakaymni mpiynepepye mmanawa ig ka ih-pekeré inakni guwn. Henneme kuwis ig ikaksin gut giwtrikneswa gawnasanpu. Nikwe ig ka muwaka kaytwin “Kawk”.

²⁷ Aytéke nikwe ig awahkis pahapwi gisuwtata. Ig awna git:

—Su atak bukiah João Batista gibita. Ayta ewk gitew atan.

Igme suwtat tipik ig bukihe amekene João Batista gibita ayge agiku parakseket.

²⁸ AYTEKE NIKWE IG AYTWE EWK GITEW ATERE AMADGA PAHAK MIRUK. IG IKEPNIA GUT NO HIMANO. EGME EWKWIN TA GUT GUNAG.

²⁹ AYTEKE KU AYSAW IG AMEKENE JOÃO BATISTA GIKANNUHNPWI TIMÉ GAK, IGKIS DANUH ATERE, IGKIS IWÉ GIPIT, IGKIS APUHPIG AGIKU GIMEW.

Jesus Ikí Im Ta Gitkis Hiyeg

Mt 14.13; Lk 9.10; Jo 6.1

³⁰ Ig Kiyapwiye Jesus giwatnipwi igkis pisenwa gannipwikis, igkis diyuhe ta gimkanit. Igkis akki git madikte ku pariye gikehnitnenkis madikte ku pariye gakkankis gitkis hiyeg.

³¹ AYTEKE ARIWNTKE INI IGME KIYAPWIYE JESUS AWNA TA GITKIS:

—Uyay higihwa aynessa ta apitit pahá iwetrit ku kiney yumanene hiyeg. Ayge wixwiy mayak aynessa.

Ig awna inakni henne, awaku gaxnikiswa igkis ka hiyá igkisma mmanawa kaayhsima hiyeg danuhpene git pawenyanike.

³² AYTEKE NIKWE IGKIS TIPIK IGKISWONAS. IGKIS TIPIK MUHUMDAKEW TA APITIT PAHÁ IWETRIT KU KINEY YUMANENE HIEG.

³³ Henneme kaayhsima hiyeg ayge gihiypetnikis ku samah gitepkemnikis atere. Igkis hiyapni henne, igkis sigis atere waxriw. Igkis pesbetwikkis apititak madikte paytwempu ayge. Igkis kit danuh atere giw Kiyapwiye Jesus.

34 Igme Kiyapwiye Jesus sarayhwe atere waxribakat. Ayge ig hiyá madikte nerras hiyeg kabubuknekis. Ig hiyapni henne, ig kayah gida-hankis. Ig amnihpigkis awaku igkis ayge kewa muttuhpkiyebe ku pariyé yumanene gikiparakis gikapriwtenkis. Ayge nikwe ig kinetihwa gitkis amin kaayhsima hiyakemniki.

35 AYTEKE ariwnteke ini, tepti kamuw, igkis gikannuhnipwi danukwa atere git. Igkis awna:

—Kiyapwiye, kuwis aygete kuwis. Inin iwetrit yuma hiyeg msekwene ay. **36** Wani nerras hiyeg tipik adahan igkis isim gimanakis. Ik adahan gaytakkis atak ta gitkis was akipara. Gaytakkisme atak tahhan paytwempuit adahan igkis isim gimanakis atere.

37 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Kawa. Yisnewa ikí axka ta gitkis apim inin.

Igkisme awna ta git:

—Mmah pimawkan usuh atak isim bugut adahan gaxnikis? Amawka usuh sarayh kaayhsima karukri mmukna sah (200) karukri. Usuh yuma ukakura akebyi ini.

38 Igme Kiyapwiye Jesus ayaprikis:

—Aysaw akebyi bugut yis kadahan? Su yi iwasa.

Igkisme tipik iwasa. AYTEKE igkis diyuh akiw, igkis kaytwa giwn:

—Usuh kadahan pohowkubu akebyi bugut akak piyana akebyi im masaraku.

39 Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis madikte hiyeg:

—Batnabay kabubuk ay abet ini pamatka mti-betnene.

40 Igkisme batahkiswebdi atere. Igkis ahewga adahan pohowkutra madikwa (50) gikebyikis, adahan madikawkut madikwa (100) gikebyikis.

41 Ku aysaw igkis kuwis batebdebdihpikis, ig iwé ini pohowkubunene bugut akak piyananene im. Ig sarayh gipegyi ta inut, ig kabayha Uhokri adahan ini. Aytake ig sigkebdihe ini bugut. Ig ikepni ta gitkis gikannuhnipwi kahadbe igkisme ibekhepni ta gipuriwkis nerras hiyeg. Hawwata ig ibakhase ini piyananene im ta gipuriwkis madikte hiyeg.

42 Igkis madikte ax kabihibdape.

43 Ka semeweknama gimanakis. Kaayhsima asemne msekwe. Pisenwa nikwe, igkis gikannuhnipwi ahiwapemni, igkis kipunse kaayhsima panye akak asemne gimanakis, madikawku akebyi panye akak pisaya arawna (12).

44 Igkis nerras hiyeg kaayhsima gikebyikis. Awaykemnen pukuhka kabá danuh pohowku mil (5.000) gikebyikis.

*Jesus Waywe Ahakwew Un
Mt 14.22; Jo 6.15*

45 Aytake ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis gikannuhnipwi. Giwn:

—Kataptanabay amadgat wahmunwi. Manukwinay pitati tahhan pahambakat ta apitit paytwempu Betsayda. Kuwewanek nah aterenek.

Igkis timapni henne, igkis tipik.

46 Igme msekwe ayge adahan ig ekkewpiye ta gitkis nerras hiyeg.

Pisenwa gekkewpen, ig wagehe apitit pahá waxri imuwendnene adahan ig piriyejkewne atere.

⁴⁷ Msanpi gaw, no gihmunkis ayhté pakwa mahakwa. Igme adukwenewa ig ayge pahapo.

⁴⁸ Ig hiyá ku igkis mpiksewnes puwehnes mmanawa mayg aytnipa gitiputkis. AYTEKE nikwe kabeyweke ig Kiyapwiye Jesus aytwensi ta gimkanitkis, ig waywe ahakwew un. Ig gimapiyeptenkis.

⁴⁹ Igkisme hiyapni henne ku samah ig waywe ahakwew un, igkis ikiygi ku ig anmapti. Ayge igkis kabimenbet akak gapisnikis.

⁵⁰ Igkis madikte hiyapri. Igkis apisasew kaayhsima. Igme awna ta gitkis. Giwn:

—Kibowkahwanabay. Nahnewa ay. Ka yi muwaka apis.

⁵¹ AYTEKE ig katapte amadgat gihmunkis. Ig msakwa ayge gikakkis. AYNEWA mayg msekwe. Igkisme amadgaya umuh igkis hiyapni henne, igkis wakaymnibdi gidahan mpiynepepye.

⁵² Mmanawa igkis ka pukuha ini gannu akak ini bugut. Igkis pet gihiyakemnikis.

Jesus Makniwa Hiyeg Kakahribdapye Ayhté Jenesarémnaw

Mt 14.34

⁵³ Igkis manuke mahakwa, igkis danuh ta apitit Jenesarémnaw. Ayge igkis minahwa ihapkat.

⁵⁴ Pase igkis katapte muhumdakat, nerras hiyeg ayge murotpi git Kiyapwiye Jesus.

⁵⁵ Igkis wasapanaw giminkis hiyeg muwwapu giwaxrikis. AYTEKE nikwe igkis waxwape madikte

hiyeg kakahribdapye ta gimkat amadga gisipam-nakis. Igkis waxwigkis muwwapu ku kit igkis timé gak ku ig ayge.

56 Ku kitwiye ig danuh, atere igkis amnihswe ta git adahan ig isiy nerras kakahribdapye adahan igkis dax he gikanwaptanen akigbimna. Igme isakseprikis. Madikte hiyeg ku pariye daxni igkis makniw.

7

*Jesus Gihiyakemni Kabayte Mpiy Amekenegben
Gihiyakemnikis*

Mt 5.21, 15.1

1 Ayteke gaytakkis nerras farisewkis gikakkis gaytakkis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis danuh atere aytontak apititak Jerusalém. Igkis pahadguhwa ta git Kiyapwiye Jesus.

2 Igkis ayge gikak, igkis hiyá ku Kiyapwiye Jesus gikannuhnipwi ka sukokaw apit igkis ax kema amekenegbenma adahan igkis humaw barewpit giwtrik Uhokri. Igkis hiyapni henne, gitkis gikan-nuhnipwi ax akak giwakukis patehwepye giwtrik Uhokri.

3 Mmanawa nerras fareswkis akak madikte judeyenepwi giwewkistenkis akiw, igkis kiyatha amekenegben gihiyakemnikis, igkis sukokaw kabayhtiwa apit igkis ax. Ku igkis ka sukokaw henne, igkis ka ax. Ta gitkis ini keh igkis humaw barewpit giwtrik Uhokri.

4 Hawwata akiw ku aysaw igkis diyu hariwntak im gapikekri igkis sakta gimanakis akak un adahan in barewbet giwtrik Uhokri. Ku igkis ka sakin henne, igkis ka axni. Igkis hawwata kiyatha kaayhsima amekenegben gihiyakemnikis akiw kewa inibe. Juktah igkis sukuheku gigoblakis akak gisuwyegakis akak gikarapakis kehka kuriwra adahan in barewegkape giwtrik Uhokri. Igkis sukuhekuni kabayhtiwa ku samah amekenegben gihiyakemnikis.

5 Ayteke nikwe nerras farisewkis gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis ayá Kiyapwiye Jesus:

—Mmahki pikannuhnipwi ka iha amekenegben gihiyakemnikis? Apit igkis ax igkis ka sukokaw kabayhiwatma kema igkisma. Igkis ax akak giwakukis patehwepye giwtrik Uhokri.

6 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Yis farisewkis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwihiyeg. Minikwak amekene Isaías kuwis kinetihwa yimin. Ig ekkene Uhokri giwn, ig awna:

“Nerras hiyeg kiyathan ay ginumbukisnen bawa gihiyakemnikisme piyawakad nuwhu.

7 Igkis kiyathan waditnepyenen. Igkis kannuhheknes amin hiyegnen gihiyakemnikis amadgaya inin ke wotbe in nuhiyakemnibe.”

8 Inakni yuwit kinetihwa yimin. Mmanawa yis kuwis miyehe Uhokri gikumadukan henneme yis kiyene kabayhtiwa hiyeg gihiyakemnikis amadgaya inin.

9 Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna gitkis akiw. Ig awna:

—Yis kayannusima mayte Uhokri gikumadukan adahan yis pi ihpate giwnkis amekenegben awenyan igwa Uhokri gikumadukan. ¹⁰ Nah akkite yit ku samah. Ig amekene Moís awna:

“Kiyatha pig, kiyatha pinag.”

Hawwata akiw ig awna:

“Ku pahapwi miyatha gig, miyatha ginag, pugamawka ig umehpika.”

Hennewatbaki ig Uhokri awna. ¹¹ Yisme awna: “Ku pahapwi ik adahan ig amnih gig gukak ginag henneme ku ig awna ta gutkis: ‘Nah ka hiyá nahma amnihyi akak ini newkanbet mmanawa in “Korbah”. Inakni yuwit akki ku nah kuwis ikakse ku nah kawih madikte newkanbet gidahannen Uhokri.’ ¹² Ku pahapwi awna inakni henne, nikwe yis ka isaksig adahan ig ayapa gig gukak ginag. ¹³ Ku aysaw yis iha inakni giwnkis amekenegben ku kamin yis kannuhne hiyeg, amun ini nikwe yis kuwis ikene amekenegben gihiyakemnikis pi kabayte mpuy Uhokri gikumadukan. Mmanawa yis mpitha hiyeg adahan ignes ka kiyatha gigkis. Yis keh arakembet akebyi ini.

Ku Pariye Ay Abet Uhiyakemni Inneki Keh Wis Patehwepye

Mt 15.10

¹⁴ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pahadguhe madikte hiyeg ayge ta gimkanit akiw. Ig awna ta gitkis:

—Ataybiswanabay numkanit. Pukuhpanabay nuwnhu. ¹⁵ Ku pariye arikna wis ikí ubiygikut ka innema keh wis patehwepye giwtrik Uhokri. Henneme ku pariye mbayka pes ubiyaptak inneki

keh wis patehwepye giwtrik Uhokri. ¹⁶ Ku yis katayebnene, ataybiswanabay nuthu.

¹⁷ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pes gibetitakkis nerras hiyeg. Ig pareke paytrikut. Igkis gikannuh-nipwi hiyapni henne, igkis danuh atere git. Igkis ayapri:

—Uyá akkamnih wothu inakni yuwit patuwes-buhka amin ku pariye keh hiyeg patehwepye giwtrik Uhokri.

¹⁸ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Mmah yis kawnata pukuha nuwnhu? Ka ba yis hiyá ku pariye arikna wis ikí ubiygikut ka innema keh wis patehwepye giwtrik Uhokri ¹⁹ awaku in ka parak abetit uhiyakemni in he mpiya ta wayhgikut, kuwewa akiw wis ahinaprikuhpin?

Akak inakni yuwit ig akki ku madikte axkar-itnenepwi kabay giwtrik Uhokri.

²⁰ Ayteke ig awna:

—Henneme ku pariye mbayka pes ubiyaptak, in ayta abetitak uhiyakemni. Innebaki ik adahan keh wis patehwepye giwtrik Uhokri. ²¹ Mmanawa abetitak uhiyakemni ayteke pes mbeyepye hiyakemniki, mehka imunti, amep-wiki, umahaka, powkemniki, ²² miyarhawka, mbayka, kinisaka, meksaki, atihpaki, miyathaka, kawantiki, puwpuki. ²³ Madikte ini mbayka pes abetitak hiyeg gihiyakemnikis. Innebaki ku pariye keh wis patehwepye.

*Jesus Amnih Pahapu Tino Kane Judeyanoma
Mt 15.21*

24 Aytéke pisenwa ig Kiyapwiye Jesus kannikaw ig tipik ta apitit ini waxri ku kiney paytwempu Tiru akak paytwempu Sidoh msakwa. Ig danuh atere, ig pareke paytrikut. Ig ka muwaka hiyeg hiyakni ku ig ayge henneme ig ka hiyá igma ayamwa giwkis.

25 Aytéke pahapu tino kane judeyanoma eg timé gak ku ig msakwa ayge. Gukamkayesa wapi-tyewnipyo. Eg hiyapni henne, eg tipik danuh atere git, eg paberetusaw ta gikimpuit.

26 Eg tino eg grésiyano. Eg amadga wayk ayhté Siru-fenísiyamnaw. Eg danuh atere, eg amnihswe ta git. Eg awna:

—Kiyapwiye, uyá amnihun. Pekkisnaba ner wapitye aytéke gupititak nukamkayh.

27 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa guwn:

—Kote ikte. Amawka ku nah amnih nukamkayupwi judeyenepwi pitatye. Ka kis adahan nah hiyak pikak kuri pis kane judeyanoma. Ku nah hiyak pikak kuri in ke wotbe nah iwepyebe nukamkayupwi gimanakis nah padékwin ta gitkis pewru.

28 Igme kaytwa giwn:

—Hennewa, Kiyapwiye. Henneme juktah pewruyan ku pariye msakwa anapi gikiparakis gaxten ignes ax arebdibdi tuguhapye giwntakkis gikamkayupwi.

29 Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna gut:

—Kiyapuno, inakni pikaytwan kabayhtiwa. Kuri nikwe hiyawa pis diyuhe pipinwat akak kabayka. Ner wapitye ayipa pese gupititak pikamkayh.

30 Eg timapni henne, eg tipik ta gupinekut. Eg danuh atere, eg uté gukamkayh mayakno amadga gulita. Ayipa ner wapitye kuwis pese gupititak.

Jesus Makniwa Pahapwi Awayg Mataybipyе, Monpiye

31 Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus tipik apititak ini waxri ayge ahumwa paytwempu Tiru. Ig tipik apuriw paytwempu Sidoh, apuriw ini waxri ku kiney paytwempu Dekapolis. AYTEKE ig danuh ta akigbimnat mahakwa Galiléya.

32 Nikwe kaayhsima hiyeg danuh atere gimkat. Igkis waxe ta git pahapwi awayg mataybipyе, monpiye. Igkis awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnihgi sarayh piwak ta gipitit kahadbe ig makniw.

33 Igme Kiyapwiye Jesus iwepri aparayewa giwkis nerras hiyeg, igwo. Ayge ig idis pahat giwak ta gitaybikut ner awayg. AYTEKE ig tuples, ig dax ta ginenboit ner awayg akak gaybi.

34 Pisenwa ig sarayh gipegyi ta inugikut, ig kahhekanaw. Ig awna git:

—“Éfata”.

Inakni wownaprikwi “turuh”.

35 Aynewa ner awayg gitaybi turuhe. Ginen isehe. Ig awna kabayhtiwa.

36 AYTEKE nikwe ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis nerras hiyeg. Giwn:

—Ka yi muwaka kinetihwa ta gitkis hiyeg amin ku pariye nukehni gikak ner awayg.

Henneme ku samah ig pi awnepa inakni henne ta gitkis hiyeg, igkis pi awnepa akiw.

³⁷ Igkis wakaymnibdi gidahan mpiynepepye. Igkis awna:

—Ig keh madikte kabayhtiwa. Juktah ig keh mataybipyे timap, monpiye awna.

8

Jesus Ikí Im Ta Gitkis Hiyeg Akiw Mt 15.32

¹ Ayteke abetnewa ini hawkri kaayhsima hiyeg pahadguhwe atere git Kiyapwiye Jesus akiw. Ku samah igkis ayge timepne giwn, apim ini gimanakis madike. Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig pahadguh gikannuhnipwi ta gimkanit. Ig awna gitkis:

² —Nerras hiyeg kuwis msecwe ay ukakwiay mpana hawkri. Gimanaakis madike kuwis. Nah wakaymni gidahankis. ³ Nah ka muwaka awahkisrikis ta gipinwatkis akakma matipwa. Nawenétke igkis tuguhene pakwa ahin awaku mabimnaki. Mmanawa gaytakkis ayta aytontak piyawakad.

⁴ Igkisme gikannuhnipwi ayapri:

—Mmah awitwak wotwiy bugut gidahankis ay amadga inin amatap?

⁵ Igme Kiyapwiye Jesus ayaprikis:

—Aysaw akebyi bugut yis kadahan?

Igkisme kaytwa giwn:

—Usuh kadahan ntewnehkerbu akebyi.

⁶ Ayteke nikwe ig Kiyapwiye Jesus keh nerras hiyeg batahkiswa waygboit. Ku aysaw kuwis igkis batebdebdihpikis, ig iwé ini ntewnehkerbunene bugut, ig kabayha Uhokri adahan ini. Ayteke

ig sigkabdihapepni, ig ikepni ta gitkis gikannuhnipwi. Igkisme ibekhepni ta gipuriwkis nerras hiyeg.

⁷ Igkis kadahan aynessa im nopsanyopwi masaraku hawwata. Igme Kiyapwiye Jesus kabayha Uhokri adahan ini. Ayteke ig ibakhasin ta gitkis gikannuhnipwi.

⁸ Ignesme nerras hiyeg ax kabihibdape. Ka semeweknama gimanakis. Kaayhsima asemne msekwe. Pisenwa nikwe igkisme Jesus gikanuhnipwi ahiwapepni. Igkis kipunse ntewnenker akebyi panye akak asemne gimanakis.

⁹ Igkis nerras hiyeg kaayhsima gikebyikis. Kabá danuh paxnika mil (4.000) gikebyikis. Pisenwa nikwe ig awahkiswigkis diyuh tahhan gipinwatkis.

¹⁰ AYTEKE IG KATAPTE MUHUMDAKAT GIKAKKIS GIKANNUHNIPWI, IG TIPIK TA APITIT DALMANUTAMNAW.

Farisewkis Kehkis Annut Ta Git Jesus

Mt 12.39, 16.1; Lk 12.54

¹¹ Ig danuh atere, gaytakkis nerras farisewkis danuh atere git Kiyapwiye Jesus adahan gihiketen. Igkis kehkis git annut inugiktekne adahan arekhetni gidatni gitkis kahadbe igkis hiyakri ba ig ayta giwntakwatma Uhokri.

¹² Igme Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig kahhekanaw apititak guyakni, ig awna gitkis:

—Aa, yis hiyeg amadgayapu hawkri. Mmahkay yis kehkis annut nuthu adahan arekhetni ndatni yit? Nah ka keh pahatnama annut yidahan. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

¹³ Ig awna inakni, ig tipik ikiswigkis. Ig kaptapa muhumdakat akiw, ig tipik pahambakat mahakwa.

Farisewkis Gihiyakemnikis Kewa Bugut Abusanne

Mt 16:5

¹⁴ Igkisme Kiyapwiye Jesus gikanuhnipwi tipik gihapti. Henneme igkis miyehe ewk bugut ayta gihaptikis. Pahatwowa bugut ayge amadga gilmunkis.

¹⁵ Ayge ig Kiyapwiye Jesus kapusa ikí gihiyakemnikis. Ig awna ta gitkis:

—Apuriwnabay, pukuhpawnabay abohri ini bugut abusan gidahankis nerras farisewkis. Pukuhpawnabay hawwata abohri ini bugut abusan gidahan ner ikiparat Erodis.

¹⁶ Igkisme timapni henne, igkis kinetihwa pawtak amin inakni giwn. Igkis awna:

—Ig awna inakni awaku wixwiy ka ewk bugut ayta uhaptiwiy.

¹⁷ Igme Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna gitkis:

—Mmahpaki yis yipewkan ku nah awna inakni awaku yis yuma yibuguta? Mmah yis kote pukuh-pate ku nah ka kiyimwihsa aharit naxni? Mmah yihiyakemni pet? ¹⁸ Yis kowtyak henneme yis ka hiyap ku pariye inyerwatnene. Yis kataybi henneme yis ka timap ku pariye hiyakemniki inyerwatnene. Mmah yis kuwis miyehe ¹⁹ ku samah nah kuwis ibakhase pohowkunene bugut gipuriwkis pohowku mil (5,000) gikebyikis hiyeg? Aysaw akebyi panye yis kipunse akak ini bugut asemne apim ini?

Igkisme kaytwa giwn:

—Usuh kipunse madikawku akebyi panye akak pisaya arawna (12).

20 Igme awna:

—Hawwata akiw ini ntewnekerbunene bugut ku pariye nah ibakhase gipuriwkis paxnika mil (4,000) gikebyikis hiyeg. Aysaw akebyi panye yis kipunse akak ini bugut asemne apim ini?

Igkisme kaytwa giwn:

—Usuh kipunse ntewnehker akebyi panye.

21 Igme awna gitkis:

—Mmah yis kote pukuhate inakni nuwnhu?

Ig awna inakni awaku farisewkis gihiyakemnikis ik adahan wagesbeta uhiyakemni monye hawwata ku samah bugut abusan tukurusa bugut.

Jesus Makniwa Pahapwi Motpiye

22 Ayteke pisenwa igkis danuh ta apitit paytwempu Betsayda. Ayge hiyeg waxe pahapwi motpiye ta git Kiyapwiye Jesus. Igkis ayá git:

—Kiyapwiye, uyá amnihgi sarayh piwak ta gipitit kahadbe ig makniw.

23 Igme Kiyapwiye Jesus sumuh ner motpiye giwaku, ig itukepri aparayewa ariw paytwempu. Igkis danuh atere, ig tuples ig manotig akak gaybi. Ayteke ig sarayh giwak ta gipitit. Pisenwa ig ayapri:

—Mmani? Ba pis hiyap?

24 Igme kannikase gitew, ig ipeg. Ig awna:

—Nah hiyá hiyeg henneme nah hiyaprikis hennenwa ke ahapwibe akat waywempi.

25 Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig daxe giwtyak akiw. Ayteke ig awayg padukise gipegyi kabayhtiwa. Ig makniw. Ig hiyap madikte huwewe.

26 Igme Kiyapwiye Jesus awahkiswig diyuh wadé gipinwat. Ig awna git:

—Ka ba mpiya apuriw paytwempu.
Igme tipik.

*Pedru Ikiy Jesus Ku Ig Uhokri Gikanyan Adahan
Ukumaduketniwyi*

Mt 16.13; Lk 9.18

27 Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus tipik gikakkis gikannuhnipwi. Igkis danuh ta apitit waxri kennesa amun paytwempu kewye “Sesaréya gidahan Kiyapwiye Filip”. Ayge apigku ahin ig ayá gikannuhnipwi. Giwn:

—Pariyeki gipewkankis nerras hiyeg ikanhu nah kuri?

28 Igkisme kaytwa giwn:
—Gaytakkis hiyeg ikapi ku pis amekene João Batistamni kannikaw akiw. Gaytakkisme ikapi ku pis amekene Eliyas. Igkisme gaytakkis hiyeg ikapi ku pis pahapwi gaytakkis Uhokri gawnepepu pitatyepwi.

29 Igme Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna gitkis:

—Ya yis. Mmahpa yis ikanhu kuri?

Igme kiyapwiye Simawh Pedru kaytwa giwn:

—Pis Cristo pis Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni.

30 Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:
—Hennewa. Henneme ka yi muwaka akka inakni ta gitkis hiyeg kuri.

*Pedru Mpithepye Jesus Ariw Gimiremni
Mt 16.21*

³¹ AYTEKE ARIWNTKEKE INI, IG KIYAPWIYE JESUS KAPUSA AKKAMNIH GITKIS GIKANNUHNIPWI HUWEWE AMIN KU PARIYE NEMNIKUMPIYE GIT. IG AWNA GITKIS:

—Nah ku pariye wageswe hiyeg amadgaya inin amawka ku nah hiyá mbeyne kaayhsimanek ay amadga inin. Aysawnemenek nerras uwewkistenwi gikakkis muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi, igkis madikte tukuhptepunnek. AYTEKE nah umehpikanek. Henneme abet amamnam hawkri ariwntak numiremni nah kannikaw akiwnek.

³² IG AKKAMNIH INAKNI GITKIS HUWEWE. IGME KIYAPWIYE PEDRU TIMAPNI HENNE, IG WEWKISWA GIKAK ATAKESA AYNESSA ADAHAN IG AWNENE GIKAK. IG AWNA:

—KIYAPWIYE, KA MUWAKA AWNA INAKNI HENNE.

³³ IG AWNA INAKNI HENNE, IGME KIYAPWIYE JESUS WAGESE GIDUHYA GIMKAT, GIHEPKA HAMPA GIMKATKIS GIKANNUHNIPWI. IG HIMEHE KIYAPWIYE PEDRU. IG AWNA GIT:

—PES AYTEKE, SATANÁS. PEDRU, PIS KA AWNA INAKNI AKAKMA UHOKRI GIHIYAKEMNI. PIS AWNA AKAK GIHIYAKEMNIKIS HIYEG AMADGAYAPU ININ.

*Amawka Wixwi Miyeh Upitwi Amadgaya Inin
Mt 10.37; Mt 16.24; Lk 9.23, 14.25; Jo 12.26*

³⁴ AYTEKE IG KIYAPWIYE JESUS PAHADGUHE KAAYHSIMA HIYEG GIKAKKIS GIKANNUHNIPWI. IG AWNA TA GITKIS:

—KU PAHAPWI HUMEWKEREPEYE NUHIYEGA, AMAWKA KU IG IKISE GIDAHAN GIBETKI. AMAWKA KU IG UMAKISE GIHIYAKEMNI AMADGAYA ININ KE

wotbe ig daddahkiswinbe ta aminat ah. Amawka ku ig ikaw hawwata ke nahbe. ³⁵ Mmanawa pahapwi ku pariye kiyé gipitnen, iggi biyuknek giw Uhokri adahan apanenekwa. Pahapwime ku pariye miyehe gipitwa ndahan adahan ig ekkene nnetni gitkis hiyeg, iggi aymuhwanek gimun Uhokri adahan apanenekwa. ³⁶ Ku pahapwi darih madikte igiska amadgaya inin henneme ku ig biyuke giw Uhokri, amun ini nikwe ini igiska waditnepyenen gidahan. ³⁷ Yuma ariknawnama igiska ik adahan kawenyana pahapwi gaymuhwan gimun Uhokri akiw. ³⁸ Mmanawa aysawnemenek nah ku pariye wageswe awaygg amadgaya inin nah aytanek gikak Wigwiy gikiythani gikakkis ahj barewpityepwi. Apim ini nah marekepwie gikakkis hiyeg ku pariye marekepwepye nukakhu gikakkis hiyeg ku pariye marekepwepye akki nuwnhu ta gitkis hiyeg. Hiyeg amedgenepwi inin igkis kuwis isahkiswe giw Uhokri. Igkis mbeyepye gihiyakemnikis. Ka yi muwaka mará gibohrikis.

9

¹ Ayteke ig awna ta gitkis akiw. Giwn:

—Kenesa gidawnhan Uhokri gikumadukan akak madikte nikiythani. Yaytak ku pariye ay ku akak inin, apit yis miyá yis hiyapninek. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

*Jesus Uniyebla Gihipak
Mt 17.1; Lk 9.28*

² Ayteke ariwnteke ini puguhkuna hawkri, ig Kiyapwiye Jesus iwé kiyapwiye Pedru gikak

amekene Tiyagumni, gikak kiyapwiye João adahan igkis tipik gihapti. Igkis wagehe ta apitit pahá waxri imuwdnene. Igkiswonakis ayge. Ayge gimunkis ig uniyehwe gihipak nawenéwa akiw. Gihepka amuwe ke kamuwbe.

³ Gisimsa wageswe barewbet tigigihwe. Yuma usukeperma amadga inin hiyá asukak seyne kema inima.

⁴ Ayteke pahaye adahan amekene Eliyas gikak amekene Moís igkis hiyapkiswe atere gitkis. Igkis ayge kinetihwenes gikak Kiyapwiye Jesus.

⁵ Igme kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig awna ta git Kiyapwiye Jesus. Giwn:

—Kiyapwiye, kibeynekata wixwiy ay kabubuk apim inin. Uyay msakwa ay. Usuh kehbeitate mpana paytbetyanyupwi ay. Pahá pidahan, paháme gidahan kiyapwiye Moís, paháme gidahan kiyapwiye Eliyas.

⁶ Ig he awnepyenen mmanawa ig ka hiyak ku samahpa ig awna. Mmanawa igkis kagiwakem-nikissima.

⁷ Pahaye adahan pahá ukuhne biyuhe ta gipittikis. Ayteke pahá ikupimnat awna gitkis ayton-tak abetitak ini ukuhne. In awna:

—Ner nukamkayh nubetki. Ataybiswanabay git.

⁸ Igkisme sarayh gipegyikis atere, igkis iwasa. Yumehe nerras piyananene gikebyikis. Igwo Kiyapwiye Jesus msekwe ayge gimunkis.

⁹ Ayteke nikwe igkis muhuke apititak ini waxri imuwdnene. Igkis muhukempi, ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis. Giwn:

—Ka ba yi kinetihwa ta gitkis hiyeg aynesnima amin ku pariye yihiypan ku apim inin. Ka yi muwaka kinetihwa nimin he ku aysawnemeneh nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah kannikaw ariw numiremninek. Ariwnteke ini nikwe ik adahan yis kinetihwa nimin.

¹⁰ Igkisme timapni henne, igkis iha giwn igkis ka kinetihwa nimin ta gitkis hiyeg. Henneme igkisweke ayá pawtak:

—Mmahki ig awna inakni yuwit henne ku ig kannikaw ariw gimiremninek?

*João Batista Kewa Amekene Eliyasbe
Mt 11.13, 17.10*

¹¹ Ayteke igkis ayá Kiyapwiye Jesus:

—Kiyapwiye, ku pis Cristo, ku pis Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni, mmahki nerras kannuhekeputnepwi awna: “Amawka ku amekene Eliyas ig kit danuh atan giw Cristo?”

¹² Igme kaytwa giwnkis:

—Hennewa in. Pahapwi kene amekene Eliyasbe ig kit aytá adahan ahiegbetepye madikte napithu. Hawwata inakni Uhokri gannasan minikwekenene kinetihwa numinhu nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. In awna ku amawka nah hiyá kaayhsima mbeyne, ku amawka nah mahipwihpika. ¹³ Ku samah in kinetihwa numinhu hennewa in danuh nuthunek hawwata ku samah in kuwis danuh ta git ner ku pariye kene amekene Eliyasbe. Mmanawa ig ner kuwis danuh atan amadgat inin. Ignesme hiyeg ay arewha git ku samah gimawkanitnenes. Ku samah Uhokri

gannasan minikweknene kinetihwa gidahan, hennewatmeki in danuhpuwa git.

*Jesus Pekkis Wapitye Gipititak Pahapwi
Bakimni*
Mt 17.14; Lk 9.37

¹⁴ AYTEKE ARIWNTKEKE INI IGKIS DANUH ATERE GITKIS GIKANNUHNIPWI ASEMLE. IGKIS HIYÁ KAAYHSIMA HIYEG KABUBUKNENE GANWAKIS. IGKIS HIYÁ KANNUHEKEPUTNEPWI AMIN AMEKENE MOÍS GIKUMADUKAN IGKIS PILEDUKEWNES GIKAKKIS AYGE.

¹⁵ IGNES HIYEG PASE IGKIS HIYÉ KIYAPWIYE JESUS IGKIS BATEK GINAKTINKIS, IGKIS SIGISBETKIS TA GIMKANIT. IGKIS AYTNIHGI ATERE.

¹⁶ IGME AYAPRIKIS:
—PARIYE YINETNI GIKAKKIS NERRAS KANNUHEKEPUTNEPWI AYGE?

¹⁷ PAHAPWI GAYTAKKIS NERRAS HIYEG KAYTWA GIWN:
—KIYAPWIYE, UYÁ AMNIHUN. NAH WAXE NUKAMKAYH TA PIT. IG WAPITYEWNIPYE. PAHAPWI WAPITYE KEH IG MONPI. ¹⁸ KU SAMAH IG WAPITYE PAREKWIG IG PADEKwig TA WAYGBOIT. IGME BAKIMNI KAHAWYO GIBIY. IG KAGAH GAYBU. IG DATPUP. NAH KUWIS AYÁ GITKIS PIKANNUHNIPWI ADAHAN IGKIS PEKKIS NER WAPITYE GIPITITAK HENNEME IGKIS KA HIYÁ GISAMANAK.

¹⁹ IG KIYAPWIYE JESUS TIMAPNI HENNE, IG AWNA GIT:

—AA, HIYEG TARAKSAPYE AMADGAYAPU ININ. MMahki yis kane kamaxwa aynesnima gipitit Uhokri? Aysaw akebyi hawkri yimawkan nah msakwa ay yikak nah kiyaknihwa yikak juktah yis

kamaxwa gipitit Uhokri? Kuri waxwa pikamkayh
ayta numkanit.

20 Ayteke nikwe igkis hiyeg waxepri ta gimkat.
Pase ig wapitye hiyé Kiyapwiye Jesus, aynewa
ig nuwisen bakimni kaahawnasima akiw. Igme
bakimni tuguhe waygboit, ig wagesminew,
ihawyot pese gibiyaptak.

21 Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig ayá gig:
—Aysaw akebyi hawkri ariwntak ku samah ig
utí ini?

Giwn:
—Ku samah ig bakimnite ig utí ini. Akaknewa
ig aymuhwe. **22** Ig wapitye kuwis tuguhkiswig
kibereput ta abetit tiket, ig tubohkiswig ahakwat
un adahan giwmasepten. Kiyapwiye, ku pis hiyá
wayapak uyá amnih usuh, ayapa usuh.

23 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:
—Mmahki pis awna inakni yuwit, “ku nah hiyá
yayapak”? Nah hiyá gayapakkis madikte hiyeg
ku pariye kamaxwa ta nupitit. Madikte arikna ka
mahikonama ndahan.

24 Igme bakimni gig timapni henne, ig awna:
—Nah kamaxwa ta pipitit. Uyá ayapan keh nah
pi kamaxwate pipitit akiw.

25 Nikwenéwa kaayhsima hiyeg kapusa
pahadguhwa atere gitkis. Ig Kiyapwiye
Jesus hiyapni henne, ig himehe ner wapitye
kibentenwa. Ig awna git:

—Pis monpiki akipara, pis mataybiki akipara,
nahnewa awna pit, asá pes ayteke gipititak
bakimni. Ka ba parak gipitit akiw.

26 Igme wapitye kabiman. Ig nuwisen ner
bakimni kaayhsima akiw. Pisenwa ig pese

gipititak. Igme bakimni msekwe harit kewa miyapiyebe. Nerras hiyeg hiyapni henne, kabá madikte awna:

—Ig kuwis miyap.

²⁷ Henneme ig Kiyapwiye Jesus sumuhe giwaku, ig kannikasig. Igme bakimni kannikaw ig tabira ayge.

²⁸ Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus tipik pareke paytrikute. Gikannuhnipwi atak gihapti igkiswonas. Igkis ayapri:

—Ya usuh? Mmahki usuh ka hiyá apukwak ner wapitye?

²⁹ Igme kaytya gitkis:

—Akebyi ner wapitye yis ka hiyá gipukwak hennentima kema inima. Amawka ku yis piriyepkaw kaayhsima.

*Jesus Kinetihwa Akiw Amin Gimiremni
Mt 17.22; Lk 9.43*

³⁰ Ayteke ariwnteke ini igkis tipik ayteke, igkis waywe awmte apuriw Galiléyamnaw. Ig Kiyapwiye Jesus ka muwaka hiyeg hiyakni ku ig ayge.

³¹ Mmanawa ig kannuhne igkiswonas gikanuhnipwi. Ayge ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:

—Aysawnemenek nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah kamaykiswikanek ta gitkis hiyeg amadgayapu inin. Apim ini igkisme nuwmepten. Henneme amamnam hawkri ariwntak numiremni nah kannikaw akiwnek.

³² Igkisme gikanuhnipwi timá inakni henne, igkis ka pukuha inakni giwn. Henneme igkis marenpi gibohri adahan igkis ayapri amin ku samah inakni giwn.

*Hiyeg Tuwatapye Ignesnewa Kiyatyé Giwtrik
Uhokri
Mt 18.1; Lk 9.46*

³³ Ayteke igkis danuh ta apitit paytwempu Kafarnawh. Ayge nikwe igkis pareke ta paytrikute. Ayge ig Kiyapwiye Jesus ayaprikis:

—Mmah yinetni kaksa apigku ahin?

³⁴ Igkisme ka kaytwa giwn. Mmanawa apigku ahin igkis mapihpak amin ku pariye gaytakkis pi kiyattenene giwkis.

³⁵ Igme Kiyapwiye Jesus hiyakni henne, ig batahkiswa atere, ig pahadguh giwatnipwi (12) ta gipetunat. Ig awna gitkis:

—Ku pahapwi ikewkerepye kiyatyé hiyeg giwtrik Uhokri, amawka ku ig ka ikaw henne. Amawka ku ig ikaw ke wotbe ig yumahbe gikiythaniibe. Amawka ig ikaw kewa ibuktibe gidahankis madikte hiyeg.

³⁶ Ig awna inakni henne, ig muwaka akki gitkis adahan ku samahpa igkis ikaw kewa ibuktibe gidahankis hiyeg. Nikwe ig iwé pahapwi bakimni. Ig tabirasig giwtrikneswa. Ig ugiswig ayge, ig awna ta gitkis:

³⁷ —Ku pahapwi amnih pahapwi bakimni kene nerbe ndahan, amun ini nikwe in ke wotbe ig kuwis amnihun. Ku pahapwi hiyeg amnihun, amun ini nikwe in ke wotbe ig kuwis amnih ku pariye nawahkisten atan amadgat inin.

*Ku Pariye Ka Siguhwi, Iaggi Uduhan
Lk 9.49*

³⁸ Ayteke ig kiyapwiye João awna git:

—Kiyapwiye, usuh hiyá pahapwi awayg ig pekkis wapitye piwaprik. Usuh hiyapni henne,

usuuh awna git: “Ka ba pekkis wapitye giwaprik Kiyapwiye Jesus.” Usuh mpithepri henne awaku ig ka wew ukakwi.

³⁹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ka yi muwaka awna git henne, mmanawa pahapwi ku pariye kehne annut nuwaprik iggi ka hiyá igma aynewatma awna mbayka numinhu.

⁴⁰ Mmanawa pahapwi ku pariye ka siguhwi, iggi udahan. ⁴¹ Ku pahapwi amnihyi awaku yis Cristo gihiyegapu, ku ig he ikí aynessa un kisepye ta yit, ayge nikwe ig utí gitowninek. Ihanabay nuwnhu. Hennewatbaki in.

Ku Pahapwi Taraksase Pahapwi, Iggi Utí Mbeynenek

Mt 18.6, 21; Lk 17.1

⁴² —Hawwata akiw ku pahapwi taraksase pahapwi bakimni nopsesniye ku pariye kamaxwene nupitit, iggi katiwnihninek. Ig utinek mbayka pi mbayte akiw giw pahapwi ku pariye wanekwika gibitamna akak pahow tip nopsadminnano adahan ig padekwika parawhokwate. Hennewatbaki in.

Pi Kabayte Wis Hiyá Mbeyne Ay Mpinekata Wis Hiyá Mbeyne Ayhté Abet Tiket

Mt 18.8

⁴³ —Battukawnaba adahan pis apuriw pihiyakemni ba in kabayhtiwatma adahan pis ka taraksa. Ku pis hiyá pis me taraksemet akak piwak, pi kabayte pis bukihpin mpinekata pis tarakse. Mmanawa aysawnemenek pis katiwnipwenek apatra pitaraksan. Pi kabayte pis aymuhwa gimun Uhokri mawokuh mpinekata

pis padekwika piwoknamte piwak ta arimkanit
 ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki,
 ta ariwtrikut eggū tiket ku pariye kane awakti.
⁴⁴ Ayge miykehriki apanenekwa. Ayge akatwa
 kewa tiketbe ahaksan apanenekwa. ⁴⁵ Nikwe
 battukawnaba adahan pis apuriw pihiyakemni
 adahan pis ka taraksa. Ku pis hiyá pis me
 taraksemet akak pikugku, pi kabayte pis
 bukihpin mpinekata pis tarakse. Mmanawa
 aysawnemenek pis katiwnipwenek apatra
 pitaraksan. Pi kabayte pis aymuhwa gimun
 Uhokri yuma pikugku mpinekata pis padekwika
 pekbakte pikugku ta arimkanit ini iwetrit
 ku kiney kaneayhsima kayahwaki. ⁴⁶ Ayge
 miykehriki apanenekwa. Ayge akatwa kewa
 tiketbe ahaksan apanenekwa. ⁴⁷ Ku pis hiyá pis
 me taraksemet awaku pis ipeg arimkat ku pariye
 arikna kane kabay, pi kabayte pis wareke piwtyak
 mpinekata pis tarakse. Mmanawa pi kabayte pis
 aymuhwa gimun Uhokri gikumadukan mowtih
 mpinekata pis padekwika pegbakte piwtyak
 ta arimkanit ini iwetrit ku kiney kaneayhsima
 kayahwaki. ⁴⁸ Ayge miykehriki apanenekwa.
 Ayge akatwa kewa tiketbe ahaksan apanenekwa.
⁴⁹ Ka muwaka apis adahan ku pis hiyá mbeyne
 ay amadga inin. Ku wis hiyá mbeyne in katiw
 ke wotbe tiketbe hakiswew, henneme in ik
 adahan in kabayha uhiyakemni. In kabayha
 uhiyakemni ku samah pam kabayha im. Madikte
 hiyeg pemehepkanek akak ini tiket. ⁵⁰ Nikwe
 battukawnay adahan yis apuriw yihiyakemni ba
 in kabayhiwatma adahan yis ka taraksa adahan
 yis ka humaw kema pamma biyuksa niketri. Pam

kabay, henneme ku in biyukse niketri, wis ka hiyá wisma kabayhin akiw.

10

Maytawaka

Mt 5.31, 19.1; Lk 16.18

¹ Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus kannikaw ig pes aytontak ta apitit Judeyamnaw pahambakatak warik Jordawh. Ig danuh atere, kaayhsima hiyeg pahadguhwa ta gimkanit akiw. Ayge ig kannuh-pigkis ku samah inpawa ig keh.

² Ayteke gaytakkis farisewkis danuh atere git. Igkis ayaptig adahan gihikekten ba ig awna yuwit taraksebetnama. Igkis ayapri:

—Ba wadir adahan wis isaksa pahapwi adahan ig mayta gihayo?

³ Igme kaytwa giwnkis:

—Mmahpa amekene Moís gikumadukan akki ta yit?

⁴ Igkisme kaytwa giwn:

—Amekene Moís isaksa pahapwi adahan ig mayta gihayo. Ig awna:

“Ku pahapwi maytepye gihayo, amawka ig ikí gut pahak kagta ku pariye awna: ‘Pis ka nuhayama akiw’. Ayteke nikwe hiyawa ig maytepru.”

⁵ Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:

—Ig amekene Moís tameke inakni gikumadukan yidahan awaku yis yidahniskata ihpa Uhokri giwn. ⁶ Henneme minikwak humawkariwka ka hennema.

“Humawkariwka ig Uhokri keh hiyeg humaw awayg gukak tino. ⁷ Ku aysaw pahapwi

awayg maripkaw, ig tipik giw gig gukak ginag. Ig hamah gukak gihayo. ⁸ Amun ini nikwe egkis piyamate humaw ke wotbe egkis pahap-wiatbe gupitkis pawtak.”

Ayge nikwe ke wotbe egkis pahapwiwatbe.

⁹ Amawka ku hiyeg amadgaya inin ka ibakhasa ku pariye Uhokri hamahkise pawtak.

¹⁰ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus tipik ta paytrikute. Ayge agiku payt igkisme gikan-nuhnipwi ayapri akiw adahan maytwawka.

¹¹ Igme awna ta gitkis:

—Ku pahapwi mayta gihayo, ku ig maripkaw gukak pahapuwa tino akiw, ay amun ini nikwe giwtrik Uhokri ig kuwis powkemnihwe gukak.

¹² Hawwata akiw ku eg tino mayta gugihgi, ku eg maripkaw gikak pahapwiwa awayg akiw, ay amun ini nikwe giwtrik Uhokri eg kuwis powkem-nihwe gikak.

*Jesus Kiyé Uhokri Gidahankis Bakimnay
Mt 19.13; Lk 18.15*

¹³ Aytake hiyeg danuh atere git Kiyapwiye Jesus. Igkis waxe gikamkaykis ta git adahan ig sarayh giwak ta gipititkis adahan ig kiyene Uhokri gida-hankis. Igkisme gikannuhnipwi hiyapni henne, igkis awna gitkis adahan igkis ka ayta sigimwihgi.

¹⁴ Igme Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig ka batek. Ig himehe gikannuhnipwi ayge. Ig awna gitkis:

—Isaksanabay bakimnay ites aytnite numkanit. Ka yi muwaka mpitha bakimnay. Mmanawa ku pariye hiyeg gihiyakemnikis kene bakimnibe iginnewa ku pariye kawih Uhokri gikumadukan.

15 Ku pahapwi ka iha Uhokri gikumadukan kema bakimnima, iggi ka kawih Uhokri gikumadukan. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

16 Ayteke nikwe ig ahiwape bakimnay, ig ugiswigkis. Ig sarayh giwak ta gipititkis. Ig kiyé Uhokri gidahankis.

Mahiko Hiyeg Igisapye Isamtaw

Mt 19.16; Lk 18.18; 1 Tim 6.6; Tiyagu 5.1

17 Ayteke ig Kiyapwiye Jesus tipikwiye. Ku ay-saw ig apigku ahin, pahapwi awayg sigis ta gitiput, ig paberetusaw ta gikimpuit. Ig ayapri:

—Kiyapwiye, pis kibeynewa hiyeg. Uyá akki nuthu. Pariye nah keh kuri adahan nah aymuhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa?

18 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Mmah pis kanumun ku nah kibeyne hiyeg? Yuma pahapwinama hiyeg amadgaya inin kibeyne. Uhokri ignewa ku pariye kibeyne hiyeg.
19 Pis kuwis hiyak ku pariye amawka pis keh adahan pis aymuhwa gimun Uhokri, mmanawa pis hiyak amekene Moís gikumadukan kuwis. Inakni gikumadukan awna:

“Ka muwaka umah hiyeg. Ka muwaka powkemnihwa. Ka muwaka amepwi. Ka muwaka wasaymhaw. Ka muwaka kinis. Kiyatha pig. Kiyatha pinag.”

20 Igme awayg awna git:

—Kiyapwiye, ku samah nah takwa nah iha madikte.

21 Igme Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig sarayh gipegyi gimkat kagibetkisima. Ig kaytwa giwn:

—Pehete muwak pit ku pariye pis kote ihapte. Amawka pis batek gikak Uhokri mpiya madikte pewkanbet. Ataknaba piyuk pewkanbet madikte. Ayteke nikwe pis ikí akakurapig ta gitkis maditapye. Ayge nikwe pis utí kaayhsima igiska ayhté inugiknek. Ayteke pisenwa papiykan pewkanbet pis aytá wew nukakhu.

²² Igme awayg timapni henne, ig wakaymni adahan ku samah inakni giwn. Ig barukiswe kaayhsima mmanawa ig kaayhsima gewkanbet ay gimun. Ig apise ku nawenétke ig biyuk akak ini gewkanbet. Aydyé ig tipik.

²³ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig ipeg-pusa nerras hiyeg ayge. Ayteke ig awna ta gitkis gikannuhnipwi. Giwn:

—Kaayhsima mahiko adahan hiyeg igisapye kawih Uhokri gikumadukan.

²⁴ Igkisme gikannuhnipwi wakaymni adahan inakni giwn. Igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis akiw. Giwn:

—Nukebyupwi, kaayhsima mahiko kawih Uhokri gikumadukan gidahan pahapwi ku pariye ipegnene ta apitit igiska. ²⁵ Ku yis hiyá ku mahiko adahan pahapwi puwikne “kamelu” parak mapiya apuriku pahat kakus amiyokni, in pi mahikote akiw adahan pahapwi igisyé parak ku kiney Uhokri gikumadukan.

²⁶ Igkis timapni henne, igkis wakaymnibdi mpiynepepye. Igkis awna ta git:

—Ta wothu ku pahapwi igisyé, in arakak ku ig kibeyne giwtrik Uhokri mmanawa ig kabunuga gikak Uhokri. Ku mahiko henne adahan igisapye

danuh git Uhokri, nikwe yuma hiyeg amadga wayk danuhne git Uhokri.

²⁷ Igme Kiyapwiye Jesus sarayh gipecgyi ta gimkanitkis. Ig awna ta gitkis:

—Madikte hiyeg ka hiyá ignesma danuh git Uhokri ku ka igma Uhokri amnihgikis. Henneme madikte arikna ka mahikonama gidahan Uhokri.

Ku Pahapwi Ikise Madikte Giharit Jesus, Ig Utí Nikwe Kaayhsima Akiw

Mt 18.27; Lk 18.28

²⁸ Igme kiyapwiye Pedru awna git:

—Usuh kuwis ikise madikte wewkanbet adahan usuh wewne pikak.

²⁹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ku pahapwi ikisiwiye gipin, gikak gikebyupwi, ginag, gig, gikamkayupwi, giwasra, ku ig ikisiwiye madikte adahan ig ayta nuharit, adahan ig tahhan ekkene nnetni, ³⁰ ig ner utí nikwe pi kibite akiw, madikawku madikwa gukebyikis (100) akiw kuri amadga inin hawkri. Ig utí madikawku madikwa (100) gipin, madikawku madikwa (100) gikebyupwi, madikawku madikwa (100) ginag, madikawku madikwa (100) gikamkayupwi, madikawku madikwa (100) giwasra, henneme ig hawwata ig hiyá mbeyne kaayhsima ndahan. Hawwata akiw aysawnemenek ayhté inugik ig aymuhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa. Ihanabay inakni nuwhu. Hennewatbaki ig utinek. ³¹ Henneme ka yi muwaka ikaw kiyatte mpiy pahapwi awaku ini. Mmanawa aysawnemenek kaayhsima hiyeg ku pariye ikaka pi kiyatte mpiy pahapwi,

aysawnemenek ignes ka mpiya pahapwinama hiyeg Hawwata akiw kaayhsima hiyeg ku pariye ikaka yumanene gikiythanikis ay amadga inin, aysawnemenek yuma hiyeg pi kiyatte mpiyigkis.

*Jesus Kinetihwa Akiw Amin Gimiremni
Mt 20.17; Lk 18.31*

³² AYTEKE IGKIS Ayteke igkis ay apigku ahin tipikwiyes arimkat paytwempu Jerusalém, ig Kiyapwiye Jesus wew pitati gapitkigkis gikannuhnipwi. Igkisme wakaymnibdi ku samah ig atere kuri. Igkisme gihaptiyepwikis igkis apisasew gikak. AYTEKE IG PAHADGUH GIWATNIPWI (12) ta git akiw, ig akkamnih gitkis amin ku pariye nemnikumpiye git.

³³ Ig awna gitkis:

—Kuri wixwiy wagehe ta arimkanit Jerusalém. Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah kamaykiswikanek ayge ta gitkis muwpeg kiyatyepwi ta gitkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan. Ayge apim ini igkis ikaksepun adahanikwa miyaka. Igkis ikepun ta giwakuitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. ³⁴ Igkisme mahipwihpennek, igkis tupestepun, igkis biptepun akak tigay. Pisenwa nikwe igkis umehpen. Henneme amamnam hawkri ariwntak numiremni nah kannikaw akiwnek.

*Tiyagu Gikak João Ikewkere Gapitminkis Hiyeg
Mt 20.20; Lk 22.24*

³⁵ AYTEKE IG AMEKENE TIYAGUMNI GIKAK KIYAPWIYE João, ku pariye amekene Zebedew

gukamkayupwi, igkis danukwa atere git Kiyapwiye Jesus. Igkis ayá git:

—Kiyapwiye, usuh muwaka pis ikí wot ku pariye wayapni pit.

36 Igme Kiyapwiye Jesus ayaprikis:

—Pariyeki pimawkan nuthu?

37 Igkis kaytwa giwn:

—Aysawnemenek apim ini ku aysaw pis kumadukenenek akak madikte pikiythani, uyá amnih isiy usuh adahan usuh bat ayge pihumwa ay amun ini iwetrit ku pariye kanenikithanisima. Umawkan pahapwi bat kihehaptak, pahapwime bat patuwanaptak.

38 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Yis ka hiyak ku pariye yayapni nuthu. Aysawnemenek nah hiyá mbeyne kaayhsimanek. In ke nuthube nah higá higapka kaneatipinisima agikutak pahow goblé. Ba yis ik adahan yis higá agikutak no goblé hawwata ke nahbe? Ba yis ik adahan yis amapa inwata mbeyne ku pariye kawihkiska ta nupitit?

39 Igkisme kaytwa giwn:

—Ihi. Usuh ik adahan amapin hawwata ke pisbe.

Igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Aysawnemenek yis higá ini nuhigpannek agikutak nugobla. Yis amapa inwata mbeyne ku pariye kawihkiska ta nupitit. **40** Henneme ka nawhma batahkis hiyeg ayge nuhumwa iné kihehaptak iné patuwanaptak. Ini iwetrit kanenikiythanisima ini gidahankis hiyeg ku kadahan Wigwiy kuwis ahegbetin.

41 Igkisme Jesus giwatnipwi asemne madikawkunene gikebyikis, igkis timapni henne, igkis hahhayruke gikakkis amekene Tiyagumni gikak kiyapwiye João.

*Amawka Wixwiy Ikaw Tuwatapye Ke Ibuktibe
Mt 20.25; Mk 9.35; Lk 22.25; Jo 13.12; Rom 12.3,
10, 16; Ef 4.2; Fil 2.3; Tiyagu 4.6; 1 Ped 5.3*

42 Igme Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig pa-hadguhpigkis git. Ig awna gitkis:

—Ka yi muwaka ikaw gapitminnama pahapwi. Yis kuwis hiyak nerras ku pariye ikewnenepwi ikiparat amadgaya inin gihiyakemnikis, yis hiyak ku samah igkis ikaw gapitminkis gihiyegapukis, igkis kabukhewpi gitkis. **43** Yisme ka hennema. Yidahan nawenéwa. Ku pahapwi yaytak humewkere yapitmin madikte giwtrik Uhokri, amawka ig ka kabukhaw yit. Amawka ku ig ikaw ke wotbe igwa yibukbe. **44** Ku pahapwi yaytak humewkere kiyatyte hiyeg giwtrik Uhokri, amawka ku ig ikaw ke wotbe ig yumahbe gikiythanibe ay amadga inin. **45** Amawka ku yis ikaw hawwata ke nahbe. Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah ka ayta adahanma hiyeg kehne kabayka nukakhu henneme nah ayta adahanikwa nah kehne kabayka gikakkis. Hawwata akiw nah ayta adahan nah umahkiswa gidukwenaprikis hiyeg kahadbe ignes isamtaw.

*Jesus Makniwa Motpiye Bartimew
Lk 18.35*

46 AYTEKE IG KIYAPWIYE JESUS GIKAKKIS GIKANNUH-NIPWI IGKIS DANUH TA APITIT PAYTWEMPU JERIKÓ. IGKIS MPIYE NIYEGBIW. KU SAMAH IGKIS PESWIYES

apititak ini paytwempu, kaayhsima hiyeg makeke gihapukis butte. Apiminewa ini pahapwi motpiye bat ayge ahinmu. Giw Bartimew. Ig amekene Timew gikamkayh. Ig makehpene karukri gitkis hiyeg.

⁴⁷ Ig kinetni gak Kiyapwiye Jesus nazaréyene ku ig mpiyepye. Ig timapni henne, ig kapusa kabiman git:

—Kiyapwiye, pis ukipara hawwata ke amekene Davibe. Uyá amnihun.

⁴⁸ Kaayhsima gaytakkis nerras hiyeg igkis timapni henne, igkis himehpig. Igkis awna ta git:

—Ka muwaka kabiman henne.

Igme pi kabimenpipa akiw. Ig awna:

—Kiyapwiye, pis ukipara hawwata ke amekene Davibe, uyá amnihun.

⁴⁹ Ig Kiyapwiye Jesus timapni inakni gabiman henne, ig msecwe. Ig awna:

—Wani ig ayta nuthu.

Igkisme humak ner motipye. Igkis awna git:

—Ka ba barukinama. Asá kannikaw. Ig humakpi.

⁵⁰ Igme timapni henne, ig padeke gidagmanpit. Ig kannikaw kibentenwa. Ig danuh atere git Kiyapwiye Jesus.

⁵¹ Ig danuh atere git, igme Kiyapwiye Jesus awna git:

—Pariye pimawkan nuthu?

Igme ner motipye kaytwa giwn:

—Kiyapwiye, nah muwaka nah hiyap akiw.

⁵² Igme Kiyapwiye Jesus awna git:

—Nukebyi, pikamaxwan nupitit keh pis makniw. Hiyawa pis diyuhe pipinwate.

Aynewa ig hiyap. Ayteke ig makekwepi gihapu apigku ahin.

11

Jesus Parak Ta Apitit Jerusalém

Mt 21.1; Lk 19.28; Jo 12.12

¹ Ayteke igkis tipikwiye akiw. Igkis kenesmin gidawnhankis arimkanit paytwempu Jerusalém, igkis danuh ta apitit pisaya paytwempu ku pariye nopsanyupwinen kewye Betfajé akak Betâniya ayge apit ini waxri imuhgipitnene kewye Olipegit. Ayge ig Kiyapwiye Jesus awahkiswiye piyana gikebyikis giwatnipwi adahan igkis ta sunepnes gidahan kaway.

² Ig awna gitkis:

—Ataknabay apitit ini paytwempu nopsanyu pahambakaytak. Parakantenwa yis hiyá pahapwi kawayyan “jumentinyu”. Ayge ig wanak. Hiweg kote batte giduhyamadgat. Wataknig waxwanig atan nuthu. ³ Ku hiweg ayge awna yit: “Mmeneki yis dax?”, yisme kaytwa giwnkis: “Kiyapwiye muwakapri. Ig ka ayipwihwa, ig diyuhkiswig atanewa akiwnek.”

⁴ Ayteke nikwe igkis giwatnipwi tipik danuh ta apitit paytwempu. Ayge igkis uté pahapwi kawayyan apigku ahin. Ig wanakka anumeku pahá lappot. Igkis atere watekwig.

⁵ Ignes hiweg aygnenepwi hiyapni henne, igkis ayaprikis:

—Mmeneki yis dax yis watak ner kawayyan?

6 Igkisme akkamnih gitkis inakni yuwit ku samah Kiyapwiye Jesus awna. Nikwe igkis isaksigkis adahan igkis tipik.

7 Atyeke igkis diyuhe waxe ner kawayyan ta gimkanit Kiyapwiye Jesus. Igkis danuh atere, igkis amboha gidagmanpitkis ta giduhyamadgat. Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus sarayhwe giduhymadgat ner kawayyan.

8 Kaayhsima hiyeg ayge igkis hiyapni henne, igkis barewha ahin gapit pitati. Igkis awasaprike ahin akak gidagmanpitkis. Gaytakkisme ihuk ahamna ke kariktimnabe amadgatak giwasrakis. Igkis awasaprike ahin nikak.

9 Atyeke ku pariye hiyeg kabubuknene gapitkig gikakkis nerras buttitwiyepwi igkis kabiman:

—Kibeyne gidahan Uhokri! Uhokri gabay gikaknek ner ku pariye ayta giwaprik Uhokri.
10 Uhokri gabay gikaknek. Ig ayta kumadukawiy atan hawwata ku samah amekene Davi gikumadukan. Kibeyne gidahan Uhokri!

11 Atyeke ig Kiyapwiye Jesus parak apurit paytwempu Jerusalém. Atyeke ig parak ta agikut ini legis kewye Uhokri Gipin. Ig ipegpusa madikte. Atyeke ig pes, ig tipik ta apitit paytwempu Betâniya gikakkis giwatnipwi mmanawa kuwis aygete.

*Jesus Huruhrusa Ah Akat Adahan Arekhetni Ku
 Wis Akak Ukehbetannenwa, Wis Ka Hiyá Wisma
 Keh Uhokri Gibetki
 Mt 21.18*

12 Hewke akiw ig Kiyapwiye Jesus pes apititak paytwempu Betâniya gikakkis gikannuhnipwi. Ig matipwe.

13 Ig hiyá pahakti ah akat piyawakte aynessa. No ah akat kewyo “figeyra”. Nikwe ig atere iwasene guw. Ig danuh atere, ig ka utí pahownama guw. Ig utí he gapannenwa ayge mmanawa guhawkanaprik kote danuhte adahan eg kew.

14 Ig hiyapni henne, ig awna ta gut no ah akat. Giwn:

—Kuri hiyeg ka takunima ax piw akiw.

Igkisme gikannuhnipwi timá inakni giwn ayge.

*Jesus Pekkis Piyuknepwi Agikutak Uhokri Gipin
Mt 21.12; Lk 19.45*

15 AYTEKE ariwnteke ini igkis danuh ta apitit paytwempu Jerusalém. Ig Kiyapwiye Jesus pareke ta agikut ini leglis kewye Uhokri Gipin. Ayge ig uté hiyeg ku pariye piyuknepwi puwikne adahan hiyeg kakanhewnes ta git Uhokri. Ig hiyapni henne, ig ipukwapeprikis. Hawwata ig ipukwape hiyeg ku pariye isimnepwi ayge. Ig tukuhape gaxtenkis hiyeg ku pariye uniyekutnepwi karukri. Ig tukuhape gepwikis hiyeg ku pariye piyuknepwi tukwa.

16 Ig mpithe hiyeg mpiya agiku Uhokri Gipin hiyuwe akak arikna.

17 AYTEKE ig kannuhhekne ayge. Ig awna ta gitkis hiyeg:

—Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Inin nupinhu in piriyepkewket adahan madikte hiyegipiyenepwi amadga wayk.”

Yisme kehne Gipin humaw amepwiye ket.

18 Igkisme nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis timapni henne, igkis ipeg-minene gihiyakemnikis, igkis awna:

—Mmenepri wixwiy hiyá giwmepka kuri?

Igkis apisemun gibohri awaku madikte hiyeg ayge wakaymnibdi adahan gikannuhhakni.

19 Aygete kuwis ig Kiyapwiye Jesus tipik apititak paytwemputak gikakkis gikannuhnipwi.

Ku Wis Kamaxwa Gipitit Uhokri, Madikte Wayapni Git Humaw Wotnek

*Mt 17.20, 21.18; Mk 11.13; Jo 14.13; Tiyagu 1.6; 1
Jo 3.22*

20 Hewke akiw ig Kiyapwiye Jesus diyuhpiye ta arimkat paytwempu Jerusalém akiw gikakkis gikannuhnipwi. Ku aysaw igkis apigku ahin, igkis hiyá no ah akat kewyo “figeyra”, eg kuwis huruhrup madikte payak akak guhampabet.

21 Igme kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig kiyé inakni ku pariye Kiyapwiye Jesus awna ta gut no ah akat. Nikwe ig awna ta git:

—Kiyapwiye, ipeg gumkat no ah akat ku pariye pis awna gukak. Eg kuwis huruhrup.

22 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Kamaxwanabay ta gipitit Uhokri. **23** Ku yis awna ta arit inin waxri imuwendnene: “Waxri, pis higihwa aytake. Su tipik ta ahakwat parawhokwate.” Ku yis ayá git Uhokri akak madikte yikamaxwan, ku yis hiyak ku inyerwa in yayapni git ku in humaw, nikwe madikte yayapni git humaw yitnek. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in humaw. **24** Inneki keh nah awna yit:

“Ihpanay ku yis kuwis darihe ku pariye yayapni git Uhokri. Nikwe in humaw yitnek. ²⁵ Ku ay-saw yis piriypkewne, bayahminabay ku pariye hiyeg tarakse yikak. Ku yis bayahminigkis ariw gitaraksankis yikak, nikwe Wigwiy inugikyene ig hawwata bayahminay ariw yitaraksan gikak. ²⁶ Henneme ku yis ka bayahminigkis ariw gitaraksankis, nikwe Wigwiy inugikyene kawnata bayahminay ariw yitaraksan.

Kariwntak Jesus Utí Gikumadukan?

Mt 21.23; Lk 20.1

²⁷ Pisenwa inakni gawnhan igkis danuh ta apitit paytwempu Jerusalém. Igme Kiyapwiye Jesus tipik parekwiye agikut ini leglis kewye Uhokri Gipin. Ku samah ig waywe ayge, nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis judeyenepwi giwewkistenkis igkis patiptakig atere.

²⁸ Igkis ayapri:

—Mmahki pis keh ini ku pariye pikehni ay? Kariwntak pis utí pikumadukan adahan pis keh henne?

²⁹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Nah hawwata ayapyi pahat ayapka. Ku yis akkamnihni nuthu, nikwe nah hawwata akkam-nih yit ku kariwntak nah utí nukumadukan adahan nah keh henne. ³⁰ Uyay akki nuthu. Kari-wntak amekene João Batistamni utí gikumadukan adahan ig kaywa hiyeg? Ba giwntakwatma Uhokri? Ba kawk, ba he giwntakkisnenwatma hiyeg amadgayapu inin?

³¹ Igkis timapni henne, igkis kinetihwa paw-tak adahan ahegbetepyes ginetnikis. Ayge igkis awna:

32—Ku wixwiy kaytwa giwn ku ig amekene João Batistamni utí gikumadukan giwntakwa Uhokri, nikwe ig awne wotwiy: “Mmahki nikwe yis ka iha giwn?” Henneme ku wixwiy kaytwa giwn ku ig utí gikumadukan he giwntakkisen hiyeg amadgayapu inin, nikwe madikte nerras hiyeg ay hahhayruke ukakwiynek.

Igkis pukuhpaw gibohrikis nerras hiyeg kabubuknene ayge mmanawa gitkis nerras hiyeg ig amekene João Batista ignewa Uhokri gawnepe.

33 Ayteke nikwe igkis kaytwa giwn Kiyapwiye Jesus:

—Usuh ka hiyak ku kariwntak ig utí giku-madukan.

Ayge nikwe igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Ku samah yis ka akki nuthu, nikwe nah kawnata akki ta yit ku kariwntak nah utí nukumadukan adahan nah kehne ini ku pariye nukehni ay.

12

Yuwit Patuwesbuhka Amin Akapriwten Was Kane Kibeynepwima

Mt 21.33; Lk 20.9

¹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna pahat yuwit patuwesbuhka ta gitkis. Ig awna:

—Minikwak pahapwi awayg mutuhe giwasra. Giwasra “uvapunen”. Ayteke ig kiyaraniwhe ini giwasra. Ayteke ig atikeku pahow tip nopsad-minano adahan kumuktet adahan wiwhne “uva” araku. Ayteke ig keh apuriwket imuwend. Pisenwa nikwe ig ibekhe giwasra pabakak gikakkis hiyeg ku pariye giwasra akapriwten. Pisenwa ig tipik

ta apitit nawenéwa waxri akiw. ² Ku aysaw danuh apatyaprik amutri, ig awahkise pahapwi gihiyega ta giminkis nerras akapriwten was adahan igme iwepye abusku gamutra guw amadgatak giwasra adahan ewkwiye ta git. ³ Igkisme akapriwten was igkis kamaxe gihiyega. Igkis biptepri. Ayteke igkis awahkiswig hennen. Igme tipik danuh ta git gikipara yuma ariknawnama giwaku. ⁴ Ig was akipara hiyapni henne, ig awahkis pahapwiwa gihiyega atere akiw. Igme danuh atere, igkisme akapriwten was huwipwihe gitew. Igkis mahipwihpig. Pisenwa igkis awahkiswig tipik. ⁵ Ayteke igme gikipara awahkis pahapwiwa gihiyega akiw atere giminkis. Igme danuh atere, igkisme umehpig. Kaayhsima nawenépwí gihiyegapu awahkiska giminkis. Igkis akapriwten was bipte gaytakkis, gaytakkisme igkis umehe. ⁶ Pahapwi msekwe adahan ig was akipara awahkiswiye atere giminkis, iggi gikamkayh gibetki. Ig hiyapni henne, ig awna: “Nawenétke ner nukamkayh igkis kiyatha.” Nikwe ig awahkiswig atere giminkis. ⁷ Henneme ig gikamkayh danuh atere, nerras akapriwten was amiyhepri. Igkis kinetihwa pawtak, igkis awna: “Nernewa was akipara gikamkayh. Uyay umehpig mpinekata kuwewanek ini was msekwe madikte gidahan. Pi kabayte wixwiy umehpig adahan ini was msekwe udahanwiy.” ⁸ Ayteke nikwe igkis kamaxwig igkis umehpig igkis padekwig ayteke amadgatak giwasra.

⁹ Pisenwa gawnhan inakni yuwit patuwes-buhka, ig Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Kuri uyay akki nuthu. Pariye yipewkan ig

was akipara keh gikakkis nerras akapriwten giwasra? Nah akkite yit. Ig ayta pisenwa gikakkisnek. Pisenwa ig ibakha giwasra pabakak gikakkis nawenépwiwa hiyeg akiw. ¹⁰ Mmah yis kote ipegbohate Uhokri gannasan minikweknene ku samah in kinetihwa amin inakniwata hiyakemniki? In awna:

“Hiyeg kehne payt tiptiye, igkis tukuhe pahow tip. Gipewkankiskam ku eggu tip ka kawihkam. Bawa eggu tip pi awaygtenano ariw madikte. Eg humaw adahan payt akoksa. ¹¹ Igwa Uhokri ikaksig henne. In kabayhtiwa wotwiy eg humaw henne.”

Hennewatbaki ig Uhokri gannasan awna.

¹² Nerras judeyenepwi giwewkistenkis timapni inakni yuwit patuwesbuhka henne, igkis pukuhe ku ig awna inakni yuwit giminkis ku samah igkis tukuhptepri. Ayge nikwe igkis mpiksaw giharit adahan gikamaxwitni. Henneme igkis apisemun gibohrikis nerras hiyeg kabubuknene ayge awaku ignes hiyeg kiyatthe Kiyapwiye Jesus.

Ikinay Git Uhokri Madikte Ku Pariye Kawih Gi-dahan

Mt 22.15; Lk 20.20; Rom 12.1

¹³ Atyeke ariwnteke ini igkis farisewkis kiyatyepwi awahkise gaytakkis farisewkis payak gikakkis amekene Erodis gihiyegapu adahan igkis hiyá ba igkis keh Kiyapwiye Jesus awna yuwit taraksebetnama adahan igkis gimetkepten.

¹⁴ Igkisme danuh atere, igkis awna git:

—Kiyapwiye, usuh hiyakpi ku pis waditye hiyeg. Pis ka awna mpusema yuwit gidahankis hiyeg. Pis awna pahatwowa yuwit ta gitkis

madikte hiyeg. Hiyawa hiyeg gihiyakemnikis nawenéwa ariw pidahan, henneme in ka sam ta pit. Pis awna pahatwowa yuwit. Pis akki Uhokriyerwa gihiyakemni gitkis. Kiyapwiye, usuh muwaka hiyak pahat hiyakemniki. Ig kiyapwiye Sésar nerras romayenepwi gikiparakis ig mpiksaptih wixwiy judeyenepwi adahan wixwiy katiwnihgi. ¹⁵ Ba wadit adahan wixwiy katiwnihgi? Ba ka wadit? Ba amawka ku wixwiy katiwnihgi? Ba kawk, ba wixwiy ka muwaka?

Igme Kiyapwiye Jesus kuwis hiyakni ku gihiyakemnikis piputnambet igkis awna inakni adahan gikinsepten. Ig hiyapni henne, ig kaytwa giwnkis:

—Mmahki yis ayta nuhikekten henne? Ewknay nuthu pahamku karukri adahan nah guhiypetni.

¹⁶ Igkisme timapni henne, igkis iwé pahamku karukri igkis ewkwig ta git. Ayteke nikwe ig ayaprikis:

—Pariyepa kahehpakte gumadga no karukri? Pariyepa kewye ay gumadga?

Igkisme kaytwa giwn:

—Inin kiyapwiye Sésar giw. Inin ahehpakti kiyapwiye Sésar gahehpak.

¹⁷ Igme kaytwa giwnkis:

—Nikwe no karukri kawih gidahan kiyapwiye Sésar. Hiyawa wixwiy ikepru git. Henneme amawka ku wixwiy ikí ta git Uhokri madikte ku pariye kawih gidahan Uhokri.

Igkis timapni inakni giwn henne, igkis wakaym-nibdi kaayhsima.

*Wixwiy Kannikaw Ariw Umiremniwynek
 Mt 22.23; Lk 20.27; Jo 5.21, 6.39; Rom 8.10; 1 Kor
 6.14, 15.12; 1 Tess 4.16; Apok 20.4*

¹⁸ AYTEKE ariwnteke ini nawenépwí hiyeg danuh atere git Kiyapwiye Jesus akiw. Igkis sadusewkis. Gitkis sadusewkis hiyeg miyá ignes pisenwe gihawkankis ignes ka kannikaw akiw. Igkis sadusewkis danuh atere, igkis awna git:

¹⁹ —Kiyapwiye, amekene Moís tamakkis giku-madukan amadga kagta udahanwi. Inakni giku-madukan awna:

“Ku pahapwi hiyeg miyá guw gihayo, ku ig yuma gikamkayh gukak eggú gihayo, amawka gikebyi maripkaw gukak eggú giwgun marihwa eg kakamkayh hawwata ke wotbe ignebe gike-byibe kakamkayh gukakbe.”

Hennewatbaki ig amekene Moís gikumadukan awna. ²⁰ Boh. Minikwak ntewnehker gikebyikis. Ig eggutye maripkew gukak pahapu tino. AYTEKE ig miyap kawke ig kakamkayh gukak. ²¹ AYTEKE nikwe ig gisamwi gipun maripkew gukak eggú giwgun. Ig hawwata ig miyap guw. Ig kawnata kakamkayh gukak. AYTEKE nikwe ig gisamwikis gimamnamkis ig hawwata ig maripkew gukak-wata akiw. ²² Henne madikte nerras ntewnehkernene gikebyikis miyarapwata. Igkis yuma pa-hapwinama kakamkayh gukak. Pisenwa egme hawwata eg miyop. ²³ Kuri, Kiyapwiye, usuh ayapi. Aysawnemenek apim ini ku aysaw hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis, pariyepahki gibeti-takkis nerras ntewnehkernene gikebyikis dari-hgu? Mmanawa igkis ntewnehkernene gike-byikis maripkewnekwiye gukak.

24 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Mmahkay yis tarakse? Yis tarakse mmanawa yis ka pukuhpa Uhokri gannasan minikweknene iné yis kawnata hiyak ku samah Uhokri gidatni. **25** Aysawnemenek apim ini ku aysaw hiyeg kannikawbet ariw gimiremnikis, ayge ignes ka maripkaw akiw. Igkis msakwa hennep ke ahjbe. **26** Kuri uyay kinetihwa amin wixwiy hiyá ba hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis. Mmah yis kote ipegbohate amadgatak amekene Moís gikagtan, ay abet inakni yuwit adahan tiket apuwpi ewwakti ku samah Uhokri awna ta git? Ig awna:

“Nahnewa kuri Abrawh giwohkiga, nahnewa kuri Izaki giwohkiga, nahnewa kuri Jakó giwohkiga.”

27 Inakni yuwit akki wot huwewe ku igkis gidukweneswa igkis ipeg. Ig Uhokri kawki miyara-pyema giwohkigakisma. Ig hiyeg ipegnene giwohkigakis. Yis tarakse kaayhsima ku samah yis awna ku hiyeg miyá ignes pisenwa gihawkankis.

*Uhokri Gikumadukan Adahan Wis Batek Gikak
Uhokri Mpiynepepye In Pi Kabayte Ariw Madikte
Kumadukaki*

*Mt 10.37, 22.34; Lk 10.25; Jo 21.24; 1 Jo 2.15, 5.3;
Apok 2.4*

28 Ayteke ariwnteke ini pahapwi kan-nuhekeputne amin amekene Moís gikumadukan danuh atere, ig timepne ginetnikis ayge. Ig timapni henne ku samah Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis kabayhtiwa, ig ayapri:

—Kiyapwiye, pariypa Uhokri gikumadukan pi kabayte ariw madikte kumadukaki?

29 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Nah akkite pit ku pariye gikumadukan pi kabaytenene ariw madikte kumadukaki.

“Ataybiswanabay numkanit, yis Israelyenepwi. Ukiparawiy Uhokri ig pahapwiwa ukiparawiy. **30** Uyay batek gikak Kiyapwiye Uhokri akak madikte yiyyakni. Bateknay gikak akak madikte yibetki. Bateknay gikak abet madikte yiyyakemni. Bateknay gikak akak madikte yidatni.”

31 Aytéke ariwnteknewa inakni yuwit ay pahat gikumadukan akiw ku pariye pi kiyatte pi kabayte ariw madikte kumadukaki.

“Batek gikakkis piyakipwi hiyeg hawwata ku samah pis batek akak pipit.”

Yuma nawenéwa gikumadukan pi kiyatte pi kabayte ariw inakni pitenemnene gikumadukan.

32 Ner kannuhekeputne timapni henne, ig awna git:

—Hennewa, Kiyapwiye. Pis awna wadit ku ig Uhokri ig pahapwiwa ukiparawiy. Ignewa Uhokri. Yuma pahapwinama kema igma.

33 Amawka wixwiy batek gikak akak madikte uyakniwy. Amawka wixwiy batek gikak abet madikte uhiyakemniwy. Amawka wixwiy batek gikak akak madikte udatniwy. Hawwata amawka wixwiy batek gikakkis uyakipwihiyeg hawwata ku samah wixwiy batek akak upitwiy. Pi kabayte wixwiy ihpa inakni gikumadukan ariw wixwiy kakanhaw akak puwikne ta git Uhokri. Ku wis ihpin, in pi kabayte git ariw madikte kakanhawka.

34 Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne ku samah ig kaytwa giwn akak gihiyakemni, ig awna git:

—Pis kennesa git Uhokri gikumadukan.

Ariwnteke ini yuma pahapwinama kibowkaye ayapri akiw.

Cristo Ignewa Amekene Davi Gikipara

Mt 22.41; Lk 20.41

35 AYTEKE KU SAMAH IG KIYAPWIYE JESUS KANNUHEKNE AYGE AGIKU UHOKRI GIPIN, IG AYÁ HIYEG AYGE:

—Mmahki nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan kanumri Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni, Cristo, mmahki igkis kanumri “amekene Davi gihiwhi”? Mmahki igkis ka kanumri “amekene Davi gikipara”?

36 Igwa amekene Davi kanumri “nukipara”. Inakni yuwit ikepka git gapit Uhokri Gitip minikwak. Giwn:

“Ukiparawiy Uhokri awna ta git nukipara Cristo. Giwn: ‘Batnaba ay nuhumwa kihehaptak amun inin iwetrit kiyatyé ku samah nah sibuhkisneta pipetunyapu pit.’ ”

37 Ka ba yis hiyá igwa amekene Davi ka kanum Cristo “nuhiwhi”? Kawa. Ig kanumri “nukipara”. Ig Cristo ig ka he gihiwinenwatma. Ig hawwata ig gikipara.

Nerras hiyeg kabubuknene ayge igkis timapni henne, igkis bateke inakni giwn.

Farisewkis Ikaw Kibeyne He Kiniseknenen

Mt 23.1; Lk 11.46

38 AYTEKE ARIWANTEKEINI KU AYSAW IG KIYAPWIYE JESUS KANNUHEKNE, IG AWNA GITKIS:

—Pukuhpawnabay adahan yis ka iwí gihiyakemnikis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan. Igkis ba gibetkatunkis wewnamahkis agiku gibereswetnikis. Igkis batek hiyeg aytnihgikis higiwmadga akak kiyathaki. ³⁹ Igkis batek bat amadga epti ku pariye pi kiyattenene agiku leglis. Hawwata igkis batek bat amadga epti kiyatyo abet fet. ⁴⁰ Bawa igkis wiwhpiyes madankunopwi gupinkis guwkis payak akak gewkanbetkis akak kiniska, henneme igkis piriyejkaw kiyabawkad marihwa hiyeg ikiygikis ku igkis kibeynepwi hiyeg. Aysawnemenek igkis katiwnipwenek apatra ini gihiyakemnikis. Apim ini igkis pi hiyapte mbeyne ariw nawenépwí hiyeg taraksapye.

Madankuno Gukan Pi Kahayakte Gipetunat Uhokri

Lk 21.1

⁴¹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus bat kennesa arit karukri atiy ayge agiku ini leglis kewye Uhokri Gipin. Ayge ig apuriwne hiyeg kehnepwi ofan gidahan Uhokri. Kaayhsima hiyeg igisapye mpiye awpre, igkis ikenes kaayhsima karukri ta agikut atiy.

⁴² Egme pahapu madankuno madiptipyo danuh atere, eg ikano mmukna kirehka ta agikut no karukri atiy, aynessawa karukri.

⁴³ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig padaguh gikannuhnipwi ta gimkat. Ig awna ta gitkis:

—No eg madankuno madiptipyo gukan pi kahayakte ta gipetunat Uhokri ariw gikankis

madikte nerras hiyeg. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in. ⁴⁴ Mmanawa igkis kakanhaw akak gikakurakis asemne. Egme kakanhaw akak madikte gudahan gukakura. Yuma ariknawnama eg darih adahan isimno ku pariye gumawkanitnene.

13

Uhokri Gipin Mehpikanek

Mt 24.1; Lk 21.5, 20

¹ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus tipikwiye adahan gipeswen ayteke agikutak Uhokri Gipin. Ig pesante, pahapwi gikannuhni awna git:

—Kiyapwiye, ipegnamu in Uhokri Gipin barewyewa paytwempu. Ipegnamu ini paytwempu ayaranwa kehka akak nopsadmin tip, barewyopwinen tip.

² Igme awna git:

—Mmah yis hiyá ini paytwempu? Aysawnemenek yis hiyapni madikte mehpikanek. In hirohe madikte wayboitenek. Iné pahow tip ka msakwanek papitmintak akak guyaki tip akiw.

Kaayhsima Mbayka Nemnikumpiye

Mt 24.3; Lk 21.7; 1 Tim 4.1; 2 Tim 3.1; Apok 6.1

³ Ayteke ig tipik, ig danuh atere apitit waxri imuhgipitnene kewye Olipegpit. Ayge ig batahkiswe asebha, ig pitatki ariw Uhokri Gipin. Igme kiyapwiye Pedru gikakkis amekene Tiyagumni, kiyapwiye João, kiyapwiye Andre, igkis danuh atere git igkiswonakis. Igkis ayapri:

4 —Kiyapwiye, kabetpahki inakni piwn kahayaknek? Pariye danuh adahan arekhetni ku madikte inakni pinetni kenesa adawnhannek?

5 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis akak kiyabawkad yuwit. Ig awna:

—Ka yi muwaka kinikiswa ta gitkis hiyeg.

6 Mmanawa aysawnemenek kaayhsima hiyeg kahayaknek nuwaprik ke wotbe ignes ayta nuwntakbe. Igkis awnanek: “Nahnewa Cristo, nah Uhokri gikanyan adahan yikumaduketni.” Apim ini igkis kinisnes hiyeg kaayhsimanek.

7 Ayge apim ini yis timá kutimniki kenesa. Hawwata yis timá arak kutimniki piyawakad, henneme ka yi muwaka apis. Amawka ku ini kutimniki danuh henneme kote danuhte amaksemni hawkri. **8** Mmanawa aysawnemenek pahabunene hiyegipiyenepwi kerbetpikisnek gikakkis nawenéwa hiyegipiyenepwi akiw. Gupelma kerbetpikis igkisweke gupelma. Apim ini hawkri kaayhsima sagkaki muwwapu waxribdiw. Hawwata kaayhsima mihetniki danuh muwwapunek. Henneme ininewa akapuska mbeyne. In ke pahapu tinobe ku aysaw eg kapusa kayah gukamkayh adahan eg pamakutekwiyo. In he akapuskanen.

Aysawnemenek Jesus Gihiyegapu Hiyapkiska Mbeyne Gitkisnek

Mt 10.19, 24.9; Lk 21.12; 2 Tim 3.1

9 —Msakwanabay ahiegbet apit ku pariye danuh ta yitnek apim ini hawkri. Mmanawa apim ini yis kamaxwikanek yis waxepka ta gipetunatkis hiyeg giwewkistenkisnek. Hawwata yis biptepkanek

agiku leglis. Apim ini yis kamiyepkanek ta gitkis hiyaptigi ta gitkis ikiparat. Yis waxepka ta gipetu-natkis apatra ku samah yis nuhiyegapu. Ka sam. Ini humaw yihawkanaprik adahan yis kehne temwe ndahan giwtrikkis. ¹⁰ Amawka ini kibeyne inetit gimin Uhokri gikumadukan amawka in ekkepka gipuriwkis madikte hiyegipiyenepwi ay amadga inin.

*Uhokri Gitip Ikí Yit Yuwit Adahan Yis Awna
Mt 10.19; Lk 12.11, 21.13*

¹¹ —Apim ini ku aysaw yis kamaxwika, ku aysaw yis kamiyepka ta gitkis hiyaptigi, ka yi muwaka ipegmina yihiyakemni adahan ku pariye yis awna gitkis apim ini hawkri. Henneme awnanay ku pariye yuwit ikakka yit apim ini. Ayge nikwe ka yisnama awnene henneme Uhokri Gitip ignewa awnene ay yipititak.

*Aysawnemenek Ignesweke Pakebyekne
Kamaykisegbet
Lk 21.16*

¹² —Apim ini hawkri ignesweke pakebyekne kamaykisegbet adahan miyaka. Ignesme igtí kamaykis gikamkayhkis. Ignesme ikamkayit hawwata kapetunsa gigkis gukakkis ginaggikis. Igkis kamaykiswigkis adahan miyaka. ¹³ Ayge madikte hiyeg amiyhepyinek awaku ku samah yis nuhiyegapu. Ka sam. Ku yis ka isahkiswa nuwhu juktah amaksemni hawkri, yis isamtawnek.

*Apit Amaksemni Hawkri Danuh, Kaayhsima
Mbeynenek
Mt 24.15; Lk 21.20; 2 Tess 2.3; Apok 6.1, 13.14*

14 —Aysawnemenek hiyeg amedgenepwi inin igkis hiyanek pahapwi aseneweknepye umehhekeputne, ig tabirnene ay ku kiney kane kis adahan ig msakwa. Yis ku pariye ipegbohepye inakni yuwit, ku aysaw in kahayaknek metakwa yis pukuhpinnek. Pase hiyeg hiyá in danuh amawka ignes tipik kibentenwa. Amawka ku pariye msekwenepwi ay Judéyamnaw amawka igkis bisike ta ahaprikute apuheku ini waxribdi.

15 Ku pahapwi ay gipin higiwmadga, ig ka muwaka diyuh ta gipinekut adahan iwepye gewkanbet adahan ig bisikwiye. **16** Ku pahapwi ayhté amadga giwasra, ig kawnata muwaka diyuh ta gipinwat adahan iwepye gikawihni adahan ig bisikwiye. **17** Akayih. Kaayhsima mahikoriki apim ini hawkri gudahankis tinogben ku pariye biyuhkisnopwi gudahankis tinogben ku pariye sukkisanyopwi. Kaayhsima mahiko adahan egkis bisik. **18** Piriyepkawnay adahan in ka danuh yit abetma kamukrima iné abetma samdi. **19** Mmanawa apim ini hawkri yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Ku samah akapuska hawkri yumahte mbeyne kema inima. Ariwntak ini akiw, yuma mbeyne akiw kema inima. **20** Waké Uhokri ka matkuh ini hawkribe, yumakam pahapwinama bisikne ariw miyaka. Henneme kibeyne, ig matkuh ini hawkri gidahankis gihiyegapu gikanyanpu.

Kinisekeputnepwi Keh Annut Ke Wotbe Ignes Cristobe

2 Tess 2.3; Apok 13.1; Mt 7.21, 24.5, 23; Ex 7.11, 22, 8.7

²¹—Apim ini gaytakkis hiyeg awnanek: “Kuwis Cristo ay kuwis.” Gaytakkisme awnanek: “Ig ayhtéhan nawenéwa paytwempu.” Ku pahapwi awna yit inakni henne, ka yi muwaka iha inakni giwn. ²² Mmanawa apim ini kinisekeputnepwi kahayaknek. Gaytakkis awna: “Nahnewa Cristo.” Bawa waditnepyenen. Gaytakkisme ikawnamah ke wotbe ignes Uhokri gawnepepube bawa igkis ka giwntakma Uhokri. Igkis keh kaayhsima annut ku pariye keh hiyeg wakaymni ke wotbe in arekhetnibe Uhokri gidatni. Akak ini annut igkis hiyá ba igkis hiyá gikinsakkis Uhokri gikanyanpu. ²³Kuri nah kuwis akkamnih yit madikte ku pariye nemnikumpiye. Ka ba yi kinikiswa ta gitkis hiyeg.

Jesus Gidawhan Atan
Mt 24.29; Lk 21.25; 1 Tess 1.7; 2 Ped 3.10; Apok 1.7, 19.11

²⁴—Apim ini hawkri ariwnteke ini mbeye hawkri, kamuw msanpinek, kayg ka kabutni akiwnek, ²⁵ warukma akak warapyu tuguhenek inugiktak. Madikte agikune hawkri, apim ini in ayguhwebdinek ariw niwetri. ²⁶ AYTEKE nikwe hiyeg hiyapun nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. Nah ayta abetimpi ukuhne akak madikte ndatni akak madikte nukiythani kabutennene. ²⁷ Nah awahkisnek nuhiyegapu ahj ayta pahadguhpkiye Uhokri gikanyanpu muwwapu amadgatak hawkri. Igkis pahadguhpigkisnek ariwntak wahamatak, ariwntak tiwgiktak, ariwntak imekaptak, ariwntak upitkiyapriktak, juktah danuhe amaksemni waxri.

*Yuwit Patuwesbuhka Amin “Figeyra” Akat
Mt 24.32; Lk 21.29*

²⁸ —Ipegnay ta gumkat no ah akat “figeyra”. Kannuhwanay gut. Ku aysaw gutawna imihwa akiw, ku aysaw eg kapanhaw akiw, wis hiyakni ku guhawkanaprik kenesa danuh nikwe adahan eg kew. ²⁹ Hawwata aysawnemenek ku aysaw yis hiyá ini mbeyne danuh, metakwa yis hiyakni kuri ku nuhawkanaprik kenesa danuh kuwis. Nah kenesawa ndawnhan ke wotbe nah kuwis anumeku parekketbe. ³⁰ Hiyeg ku pariye amed-genepwi inin apim ini hawkri, apit ignes madikte miyarap, ayipa inakni madikte danuh gitkisnek ku samah nuwnhu. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in. ³¹ En biyuke, waxri biyuke, henneme nuwnhu ka biyuk.

*Yuma Hiyeg Ahiyekten Ku Kapim Jesus Danuh
Atan Akiw*

Mt 24.36; Lk 12.37, 17.26; Át 1.6; 1 Tess 5.2; 2 Ped 3.3

³² —Henneme nah danuh pahaye adahan. Yuma hiyeg ahiyekten ku kapim nah danuh. Iné ahj inugikyenepwi ka hiyak. Iné nahwa Uhokri gikamkayh nah kawnata hiyak. Ignewa Wigwiy hiyak. ³³ Msakwanabay ahegbet napithu takunipti. Pukuhpawnabay. Mmanawa yis ka hiyaknima ku kabet nuhawkanaprik danuh. ³⁴ Ndawnhan kewa pahapwi awayg gidawnhanbe. Ig awayg tipik danuhpene aparayewa ariw giwaxrí. Apit gitepkemni ig apuriwkise gipin gitkis gihiyegapu. Ig iké gannipwikis ta giwakuitkis. Ig awna ta git ner pahapwi ku pariye apuriwne lappot.

Giwn: “Msakwanaba ahiegbet takunipti.”
 35 Msakwanabay ahiegbet takunipti nikwe. Mmanawa yis ka hiyaknima ku kabet nah yikipara danuh. Yis ka hiyak ba aygetema, yis ka hiyak ba pabusakak mtipkama, yis ka hiyak ba kabeywekema. 36 Pukuhpawnabay nawenétké nah danuh atan akiw nah utepyí ke wotbe yis himeknebe yis ka ahiegbetnama. 37 Ku pariye nah awna yit, nah awna ta gitkis madikte hiyeg. Nah awna: “Msakwanabay ahiegbet apanenekwa.”

Hennewatbaki ig Kiyapwiye Jesus awna.

14

Jesus Gipetunyapu Ahegbetepye Ginetnikis Adahan Giwmasepten Jesus

Mt 26.1; Lk 22.2; Jo 11.47

¹ Pineme hawkri msekwe adahan judeyenepwi gipetrakis adahan igkis axnes muttuhyan arih akak bugut miyegbiye. Igkis axni adahan kiyene ku samah minikwak Uhokri umahkise muttuhyan gidukwenaprikis gihiyegapu. Ayge nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Móis gikumadukan igkis awna:

—Amawka ku wixwiy umahkis Jesus. Uyay kamaykiswig. Henneme ka ariwtrikma hiyeg.
² Ka ik adahan wixwiy kamaykiswig abet fet. Nawenétké hiyeg fetyapu hahhayruke ukakwiynek gipatra.

Pahapu Tino Imiha Jesus
Mt 26.6; Jo 12.1

³ Igme Kiyapwiye Jesus msekwe ay nipaytawempu Betâniya ayge gipineku kiyapwiye Simawh. Igme kiyapwiye Simawh minikwak ig axpusakarete apit busukne. Ku samah ig Kiyapwiye Jesus bat ayge aranwa axtet, pahapu tino danuh atere git. Eg ayta akak imihgi agiku pahá atiy kehka tip seyno. Ini imihgi kehka akak “nardu” inyekata. In kanitiwnisima. Eg tino danukwa kennesa git, eg dunih abita ini imihgi atiy, eg dimukwin ta gitewharit Kiyapwiye Jesus.

⁴ Henneme gaytakkis hiyeg axnenepwi hiyapni henne, igkis dagawne. Igkis awna:

—Mmahka ini imihgi he sarayhkanen waditnepyenen henne? ⁵ Waké in ka sarayhkama henne, ikkam adahan in piyukwika adahan kaayhsima karukri, mpiya mpanamku sah (300) karukri. Ikkam adahan akakurapig ibekhepka gipuriwkis madiptapye.

Igkis awnebdi gumin ayge.

⁶ Igme Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna gitkis:

—Maytwangu. Mmah yis mbayha no tino gutew henne? Ka ba yis hiyá eg kehno kaayhsima kabayka nukakhu? ⁷ Hiyawa apanenekwa yis keh kabayka gidahankis madiptapye ku samah yimawkan awaku igkis ay yibet apanenekwa. Henneme nahme ka msakwa yibet apanenekwatma adahan yis kehne kabayka nukakhu. ⁸ Eg keh ku pariye eg hiyá asamanak. Eg imihepun adahan nahegbeteften adahan nah apuhpiki. ⁹ Aysawnemenek hiyeg ekkenes kibeyne inetit numinhu muwwapu amadga inin. Amun ini ginettikis ignes kinetihwanek amin inin kabayka

ku pariye eg keh nukakhu. In gukehni msakwa akiwka akiwkanek. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in msakwa.

Judas Iskariyotis Ahegbetepye Ginetni Adahan Kamaykis Jesus

Mt 26.14; Lk 22.3

¹⁰ Igme pahapwi gaytakkis giwatnipwi, ig Judas Iskariyotismin, ig timapni henne, ig awna ginakin-tin:

—Kuri nah kamaykiswigte.

Ig tipik ta gimkanitkis nerras muwpeg kiyatyepwi. Ig danuh atere, ig kinetihwa gikakkis adahan ig kamaykiswepye Kiyapwiye Jesus ta gitkis.

¹¹ Igkisme timapni henne, igkis batek ginak-tinkis kaayhsima. Igkis awna git:

—Ku pis kamaykis Jesus ta wothu, usuh kati-wnihpi.

Ayteke nikwe ig gihapu Kiyapwiye Jesus adahan ig hiyá ku aysaw gihawkan danuh kabay-htiwa adahan ig kamaykiswig.

Iwetrit Ahegbet Adahan Jesus Fetya Gikakkis Giwatnipwi

Mt 26.17; Lk 22.7

¹² Ayteke ariwnteke ini danuh ahawkanaprik adahan ini fet adahan hiyeg axne bugut miyeg-biye. Abet pitatye hawkri abet ini fet ignes judeyenepwi umah muttuhyan adahan kiyene ku samah minikwak Uhokri umahkis muttuhyan gidukwenaprikkis amekenegben adahan ig giwi-whkiswitnikis giwakutakkis hiyeg ejituyenepwi.

Ayge nikwe gaytakkis Kiyapwiye Jesus gikannuh-nipwi ayapri:

—Kiyapwiye, kineypa pimawkan adahan usuh ahembeta pahapwi muttuhyan adahan waxniwiy abet upetrawiy?

¹³ Igme kaytwa giwnkis:

—Yis piyana yikebyi, ataknabay ta paytwem-puit Jerusalém. Ayge pahapwi awayg patit-tak yikaknek. Ig hiyuwe akak kaggap un atiy.

¹⁴ Makekwepnay gihapu. Ku kiney ig parak agikut payt, yis parak aterewata. Awnanay ta git payt akipara ku yikannuhten awna: “Kineypa xam adahan nah fetya axne muttuhyan arih gikakkis nukannuhnipwi?” ¹⁵ Ayge nikwe ig akki ta yitnek pahayku xam nopsadnene ayhté payt apahnap inuteknene. Arikna ayge madikte ahembet kuwis. Ahembetanabay umanawiy ayge adahan wixwiy fetya.

¹⁶ Ignes piyananene timapni henne, igkis tipik ta paytwempuit. Igkis danuh atere, igkis utí madikte ku samah ig Kiyapwiye Jesus akkamnih gitkis. Ayge nikwe igkis ahembete madikte adahan igkis fetya. Pisenwa igkis diyuhe ta git Kiyapwiye Jesus.

*Jesus Akki Ku Pariye Gikamaykiswitni
Mt 26.20; Lk 22.21; Jo 13.21*

¹⁷ Aygete ig Kiyapwiye Jesus atere fetya gikakkis giwatnipwi madikawkunene gikebyikis gikakkis piyana gawnakis (12).

¹⁸ Ku samah igkis ayge axne aranwa axtet, ig Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Pahapwi yingtak ku pariye axne ay nukakhu iggi kamaykiswennek ta gitkis nupetunyapu. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

¹⁹ Igkisme giwatnipwi timapni henne, igkis wakaymnibdi. Igkis awnebdi pahapwimpi:

—Kiyapwiye, ku ka nawhnama kamaykiswep?

²⁰ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Pahapwi yingtak yis nuwatnipwi ku pariye mehbete bugut nukakhu amadga paheknene miruk, ignewatbaki nukamaykiswitni. ²¹ Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah umahkiswenek ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna numinhu. Amawka ku nah miyá henneme ner ku pariye nuwmasepten nah ku pariye wareswe awayg amadgaya inin ig hiyá mbeyne kaayhsimanek nupatra. Ka kiskama ner awayg humaw amadga wayk.

Jesus Kiyekiswa Gitkis Giwatnipwi

Mt 26.26; Lk 22.15; 1 Kor 11.23

²² Ku samah igkis axnes ayge, ig Kiyapwiye Jesus iwé pahak bugut. Ig kabayha Uhokri. Ayteke ig sigkebdih ini bugut, ig ibekhepni gipuriwkis giwatnipwi. Ig awna gitkis:

—Ahah. Inin bugut in nihhu yidahan. Amapanay inin bugut, axnay niwntak.

²³ Pisenwa gibakhan ini bugut, ig iwé pohow goblé. Ig kabayha Uhokri. Ig ikepru gipuriwkis giwatnipwi. Igkisme higá agikutak no goblé.

²⁴ Igme awna ta gitkis:

—Inin win in numighu yidahan. Ig Uhokri ahegbete ginetti nukunewa akiw gikakkis hiyeg adahan ku samah ignes humaw gihiyegapu. Nahme

pahapwiwa nah sukase numighunek gidahankis kaayhsima hiyeg kahadbe ini gahegbetawni in humaw. ²⁵ Kuri nah ka takunima higá win ay amadga inin akiw. Awetupye nah higá win juktah ayhté gimun Uhokri gikumadukan nah higá nukunewa win yikak akiw. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

²⁶ Ayteke pisenwa gihigpankis igkis pak apat. Ayteke igkis peswiyes ta apitit ini waxri imuhgip-itnene kewye Olipegit.

*Jesus Akki Git Pedru Ku Igme Wihwepye Giw
Mt 26.31; Lk 22.31; Jo 13.37*

²⁷ Ayge ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:

—Ku apim inin yis madikte ikiswennek. Mmanawa Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa henne. In awna:

“Nah umahkis ner muttuhputne. Ayge nikwe gipigpu muttuh madikte ibekhewbet.

²⁸ Apim ini nah umehpikanek henneme nah kan-nikaw akiwnek. Ayteke ariwnteke nukankawni nah tipik pitati yapit ta apitit Galiléyamnaw.

²⁹ Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig awna git:

—Hiyawa madikte hiyeg ikiswep awaku ini mbayka ku pariye me danuhmet pit, nawhme ka ikispiti.

³⁰ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ku apim inin mtipka pis wihwe nuwhunek. Apit tarakak awna pimaput gawnhan pisme ayipa wihwe nuwhunek mpamaput. Ihanaba inakni nuwnhu. Hennewatbaki pis wihwe nuwhunek.

³¹ Igme kiyapwiye Pedru kaytwa giwn:

—Hiyawa nah umahkiswe payak pikak henneme nah ka wihwa piw.

Igkisme gikanuhnipwi igkis madikte awnenekwiye hennep.

Jesus Piriyepkaw Ayge Jetsêmani

Mt 26.36; Lk 22.40

³² Atyeke ig Kiyapwiye Jesus gikakkis gikanuhnipwi igkis tipik ta apitit pahá iwetrit kewye Jetsêmani. Ig awna gitkis:

—Batnay ay in. Nahme tahhan piriyepkewne.

³³ Ig iwé kiyapwiye Pedru gikak amekene Tiyagumni gikak kiyapwiye João. Igkisme wewkiswe ataresa, ayge igme kapusa wakaymni. Ig kayah apititak giyakni. Ig ka daykiswekere arit ini patahwaki ku pariye me danuhmet git.

³⁴ Ig awna gitkis:

—Nah wakaymni mpiynepepye apit tuyakni. Ini nupewkan umehpen pahayewpi. Nah tahhan piriyepkawte. Yisme msakwa aynewa. Msakwanay apuriw adahan yis piriyepkaw payak nukakhu.

³⁵ Atyeke ig wewkiswe ataresa aynessa. Ig tuguhkiswa mabuw ta waygboit. Ig piriyepkaw ta git Uhokri. Ig hiyá ba hiyá amaptanka ini mbeyne.

³⁶ Ig awna:

—Pa, Nighu, madikte arikna ka mahikonama pidahan. Ik adahan pis mpitha ini mbeyne danuh nuthu. Ku pis mpithekeré, uyá amnihun mpithin ndahan. Henneme ku in pimawkanwa in danuh nuthu, ka sam in danuh nuthu. Nah ka kehkere ndahan nubetki. Henneme nah kehkere pidahanwa pibetki.

37 Pisenwa gipigyeckawni ig diyuhe ta gitkis gikannuhnipwi. Ig utepriks himekweke. Ig hiyapni henne, ig awna ta git kiyapwiye Pedru:

—Simawh, mmahki pis himeke? Mmah yis ka hiyá yisma msakwa apuriw nukakhu aynesnima?

38 Apuriwnabay piriypkawnay marihwa yis ka isaksaw arit mbayka. Yitip ka isaksawkere arit mbayka henneme yipit amadgaya inin ik adahan isaksaw arit mbayka mmanawa yis yuma yawaygisima nitiput.

39 Pisenwa gawnhan inakni, ig diyuhe atewata akiw. Ig piriypkaw inwata piriypkawka ta git Uhokri.

40 Pisenwa ig diyuhe akiw. Ig uté gikannuhnipwi himekweke mmanawa igkis isepwe kaayhsima. Igkisme hiyapni henne, igkis marekepwé. Igkis ka hiyak ku samah igkis diyuhkis giwn.

41 Ayteke ig diyuhe ig piriypkaw ta git Uhokri akiw. Ayteke pisenwa gipigyeckawni ig diyuhe amamnamput ta gitkis nerras mpemnenene gikebyikis. Ig awna ta gitkis:

—Mmahpaki yipewkan yis he himeknenenwa? Mmahpaki yipewkan yis he mayeknenenwa? Ikeypi. Kuwis danuh nuhawkanaprik. Kuri nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah me ikepkamet giwakuitkis hiyeg taraksapye.

42 Kannikawnay. Uyay patiptakigkis. Ipegnay atere. Ig nukamaykiswitni nemnik.

*Jesus Kamaxwika
Mt 26.47; Lk 22.47; Jo 18.3*

43 Ku samah ig awnempiye inakni yuwit, igme Judas Iskariotismin danuh atere. Ig pahapwi

gaytakkis giwatnipwi. Ig danuh atere akak pahabunad hiyeg. Igkisme danuh atere akak giponyagakis akak gasugakis. Igkis iwatit gi-dahankis nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan gikakkis nerras judeyenepwi gi-wewkistenkis.

⁴⁴ Ig Judas Iskariotismin, ku pariye kamayk-istinene Kiyapwiye Jesus, ig ayipa ahgebti ginetni gikakkis adahan ku samah ig ekkepye Kiyapwiye Jesus ta gitkis. Ig awna gitkis:

—Ku yis hiyá nah aympoka pahapwi, ignewat-baki Jesus. Kamaxnigbay, iwepnigbay. Apuri-wnigbay kabayhtiwa.

⁴⁵ Ayteke nikwe ig Judas Iskariotismin tipik wadé gimkat Kiyapwiye Jesus. Ig danuh atere, ig awna git:

—Aa, Kiyapwiye.

Akak ini ig aympokig.

⁴⁶ Nerras pahabunene hiyeg igkis hiyapni henne, igkis sigise gimin, igkis kamaxwig, igkis sumuhpig.

⁴⁷ Aynewa pahapwi gaytakkis nerras ku pariye aygnenepwi gikak Kiyapwiye Jesus ig kehe giponyaga. Ig huwipwihe pahapwi ibukti gidahan ner muwpegiyene gikiparakis. Ig ihuke gitaybi.

⁴⁸ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna gitkis nerras hiyeg. Giwn:

—Mmahkay yis ayta akak madikte yiponyaga akak madikte yasuga? Mmahkay yis ayta nukamaxwitni ayamaw ke wotbe nah amepyebé?

⁴⁹ Takunipti nah ayge yikak yikannuhten agiku Uhokri Gipin. Henneme yis ka kibowka kamaxun

ayge. Ka sam. Amawka ku ini danuh nuthu ku samah Uhokri gannasan minikweknene kineti-hwa numinhu.

⁵⁰ Igkis gikanuhnipwi timapni henne, igkis madikte tipikbet giw. Igkis ikiswig pahapo. Ayteke nikwe ig Kiyapwiye Jesus tipik gikakkis ignes hiyeg.

⁵¹ Pahapwi awayg takwaye makekwepi gihapu Kiyapwiye Jesus. Ig he kanuktewpi akak gidagmanpit. Ku samah ig waywempiye gihapu atere, ignes hiyeg wageswe gipitit adahan gikamaxwitni.

⁵² Ig hiyapni henne, ig he pitukminew ariw gidagmanpit. Ig bisike makawihan.

*Jesus Ay Gipetun Muwpegpiyene Gikiparakis
Mt 26.57; Lk 22.66; Jo 18.12*

⁵³ Ayteke ariwnteke ini ignes hiyeg waxe Kiyapwiye Jesus ta gipinekut ner muwpegpiyene gikiparakis. Ayge madikte muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis igkis kuwis pahadgupu ayge.

⁵⁴ Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig makeke gihapu butte henneme ig piyawakte giw aynessa. Ig wadite ta arimkanit muwpegpiyene gikiparakis gipinbukut. Ig pareke atere, ig batahkiswe payak gikakkis nerras apuriwnepwi Uhokri Gipin. Ig awahpusewne ayge ahumwa tiket.

⁵⁵ Apimwata ini nerras muwpeg kiyatyepwi igkis pahadgupu gikakkis madikte judeyenepwi gikiparakis ku samah igkis kehnes

gipandukawnikis. Igkis aharitnes ba igkis utí Kiyapwiye Jesus gikehni mbaynama ku pariye ik adahan igkis giwmasepten. Inneki keh igkis aharitnes ba igkis utí hiyeg ku pariye gikamyehpitnipwi. Amawka igkis utí gikamyehpitnipwi ku pariye giwnkis tuguh hehpekwiyem. Henneme igkis ka utí.

⁵⁶ Hiyawa kaayhsima hiyeg kamiyepri akak gikehbetankisnen henneme giwnkis ka tuguh hehpekwiyem.

⁵⁷ Ayteke gaytakkis nerras hiyeg kannikaw akiw adahan igkis kamiyepri atere akak gikehbetankisnen. Igkis awna:

⁵⁸ —Usuh timá ner awayg awna: “Nah mehbetenek ini leglis Uhokri Gipin ku pariye hiyeg amadgaya inin gikehnikis. Ayteke adahan mpana hawkri nah kannikase nawenéwa akiw ku pariye ka hiyeg amadgaya inin gikehnikisma.”

⁵⁹ Juktah inakni ginettikis ka tuguh hehpekwiyem.

⁶⁰ Igme muwpegpiyene gikiparakis ig timapni henne, ig kannikaw ayge gibetkis madikte hiyeg. Ig awna git Kiyapwiye Jesus:

—Mmahki pis ka kaytwa giwnkis? Mmah hennewatma ku samah igkis awna pimin?

⁶¹ Igme Kiyapwiye Jesus tinwo, ig ka kaytwa giwn. Igme muwpegpiyene gikiparakis ig ayapri:

—Mmah pisnewa Cristo? Mmah pisnewa Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni? Mmah pisnewa Uhokri gikamkayh?

⁶² Igme kaytwa giwn:

—Nahnewa. Kuri yis betnene ayge adahan yis hiyekne nukakhu. Henneme aysawnemene

yis hiyapunnek, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, yis hiyapun nah bat ayge gi-humwa Uhokri detye ay amun ini iwetrit ku pariye kanenikiythanisima kihehaptak. Yis hiyapunnek nah muhuk abetimpi ukuhne inugiktak. Apim ini nah hiyekne yikak nikwe.

⁶³ Ig muwpegpiyene gikiparakis timapni henne, ig sigke gisimsa adahan arekhetni gidagonyi apatra ku samah ig Kiyapwiye Jesus awna gitkis inakni yuwit. Ig awna:

—Pariyeki umawkanwi akiw? Wixwiy ka muwaka hiyeg akki wotwiy ariknawnama Jesus gitaraksan akiw. ⁶⁴ Kuwis ig makukse Uhokri ay wowtrikwiy. Yis kuwis timapni akakwa yitaybi. Uyay katiwnise ini gitaraksan git. Mmani yit?

Igkisme kaytwa giwn:

—Pugamawka ig umehpika.

Hiyeg Biyuh Jesus

Mt 26.67; Lk 22.62

⁶⁵ Ayge nikwe gaytakkis nerras hiyeg tupestepri. Gaytakkisme wanakotepri igkis biyuhpokepri. Igkis awna git:

—Ku pis Uhokri gawnepe, asá akki wot ku pariye pibiyuhatepten.

Ayteke nerras apuriwnepwi Uhokri Gipin igkis iwepri igkis biptepri.

Pedru Wihwa Giw Jesus

Mt 26.69; Lk 22.55; Jo 18.15

⁶⁶ Apimwata ini ig kiyapwiye Pedru bat ayge paytbehku. Aytake pahapu tino ku pariye ibukti gidahan ner muwpegpiyene gikiparakis eg danuh atere git.

67 Eg hiyá kiyapwiye Pedru ayge ig awah-pusewne aranwa tiket. Eg sarayh gupegyi ta gimkat, eg murotpi git. Ayteke eg awna git:

—Pis hawwata wew gikak Jesus nazaréyne.

68 Igme wihwe giw. Ig awna gut:

—Nah ka hiyakwa inakni yuwit ku kamin pis awna. Nah ka pukuhpawa inakni piwn.

Ayteke ig pes ta anumekut pesket. Nikwenéwa pahapwi takarak awna.

69 Ayge eg tino bukitwiyo hiyapri akiw. Eg hiyapni henne, eg awna ta gitkis hiyeg ku pariye ay kenessa guhumwa. Guwn:

—Nernewa awayg pahapwi gaytakkis Jesus gikannuhnipwi.

70 Henneme igme wihwe giw akiw. Ayteke ariwnteke ini aiyptenesa akiw nerras hiyeg ku pariye ayge kenessa gihumwa awna ta git. Gi-wnkis:

—Hennewa. Pisnewa pahapwi gaytakkis Jesus gikannuhnipwi mmanawa pis hiyeg galiléyene hawwata ke igkisbe.

71 Ig timapni henne, ig awna akak madikte gawaygyi. Giwn:

—Ku nah ka awna inyerwatma yuwit, hiyawa Uhokri hiyapkis mbeyne nuthu. Nah kawa hiyakriwa ner awayg ku kamin yis awna.

72 Nikwenéwa pahapwi takarak awna apeynepye akiw. Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig kiyé inakni ku pariye Kiyapwiye Jesus giwn kuhwekwa ta git amin “Apit takarak awna pimaput gawnhan, pisme ayipa wihwe nuwhunek mpamaput.” Ig kiyé inakni

giwn nikwe, ig biyuk gikan. Ig tihene ayge mpiynepepye.

15

*Jesus Ay Gipetun Pilatus
Mt 27.1, 11; Lk 23.1; Jo 18.28*

¹ Hewke nikwe hawkanawa nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewk-istenkis gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis keh gipandukawnikis. Ayge igkis ahegbete ginetnikis kabayhtiwa. Ayteke nikwe igkis wanakminase Kiyapwiye Jesus. Igkis waxepri ta gimkanit ner hiyaptigi romayene ig amekene Pilatus. Igkis danuh atere, igkis ikepri ta giwakuit.

² Ayge nikwe ig amekene Pilatus ayapri:

—Mmah pis hiyeg judeyenepwi gikiparakis?

Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Hennewa ku samah pis awna.

³ Aytéke nerras muwpeg kiyatyepwi igkis kamiyepri ku ig keh mbayka kaayhsima.

⁴ Ig amekene Pilatus hiyapni henne, ig ayapri:

—Ka ba pis timap ku samah igkis kamiyep ku pis keh mbayka kaayhsima? Mmah pis yu-mawatma pikaytwanwatma?

⁵ Kameki ig Kiyapwiye Jesus kaytwame gi-wnkis. Igme amekene Pilatus hiyapni henne, ig wakaymni kaayhsima.

*Jesus Daddahkiswika
Mt 27.15; Lk 23.13; Jo 18.39*

⁶ Apim ini ahawkanaprik danuh adahan hiyeg judeyenepwi gipetrakis. Abet ini gipetrakis ig

hiyaptigi gibetki isahkis pahapwi awayg ku pariye paraksep kare ayge. Mpuse kamukri ig isahkis wiye apim ini pahapwi ku pariye hiyeg fetyapu isahkiskere.

⁷ Ayge pahapwi awayg agiku parakseket payak gikakkis nawenépwi ku pariye hahhayruke gikak gupelma. Ig umehe pahapwi. Giw Bahabás.

⁸ Ayge nikwe kaayhsima hiyeg fetyapu padaguhwa atere git amekene Pilatus. Igkis ayá git:

—Uyá isahkis udahan pahapwi paraksep katinene ku samah inpawa pis keh apim inin.

⁹ Igme amekene Pilatus kaytwa giwnkis:

—Ba yis muwaka nah isahkis yidahan ner ikaw parinene yikipara judeyenepwi?

¹⁰ Ig awna inakni mmanawa ig hiyakni kabayhtiwa ku nerras muwpegpu iké Kiyapwiye Jesus ta giwakuit he apatranen ku samah igkis atihapnig. Gipewkankam ku igkisme hiyeg fetyapu muwaka adahan gamnihten.

¹¹ Henneme nerras muwpeg kiyatyepwi wagese nerras fetyapu gihiyakemnikis kahadbe igkis isahkisase Bahabás mpinekata igkis isahkisase Kiyapwiye Jesus. Nikwe igkis hiyeg awna ta git amekene Pilatus:

—Isahkis udahan Bahabás.

¹² Igme amekene Pilatus ayaprikis akiw:

—Mmah nah keh nikwe gikak ner awayg ku pariye yis kanum judeyenepwi gikiparakis?

¹³ Igkisme madikte kabimanape. Igkis awna:

—Uyá daddahkiswig udahan!

¹⁴ Igme timapni henne, ig ayaprikis:

—Mmahki? Pariye mbayka gikehni?

Igkisme kabiman pi kihhawnate akiw.

—Daddahkisnig!

¹⁵ Igme amekene Pilatus hiyapni henne, ig kehpiye nerras hiyeg gibetkikis. Ayteke nikwe ig isahkisase Bahabás gidahankis. Igme Kiyap-wiye Jesus ig biyuuhkisepri akak tigay. Ayteke ig ikepri ta giwakuwitkis gisuwtatapu adahan igkisme gideddehpitni.

*Jesus Mahipwihka Gapitkis Suwtat
Mt 27.27; Jo 19.2*

¹⁶ Ayge nikwe igkis gisuwtatapu waxe Kiyap-wiye Jesus ta gipinbukut hiyaptigi. Ini iwetrit giwnaprikkis romayenepwi kewye “Pretóriyu”. Ayge igkis pahadguhe madikte suwtat ta ganwat adahan gimahipwihpitni. Igkis awna gitkis:

—Uyay arehwa gikak. Uyay kawihkis gikawihni ta gipitit kewa pahapwi ikiparatbe ku samah ig kawih dagam duruweh akak gisuwpren karukri wahano.

¹⁷ Ayteke nikwe igkis kadagmanepri akak pahak dagam duruweh. Ayteke igkis imepe puduku, igkis keh gisuwpren nikak. Igkis kawihkisni ta gitewharit.

¹⁸ Ayteke igkis mahipwihpig. Igkis awna git:

—Aa, Kiyapwiyat, kibeyne pis ay kuri. Pis judeyenepwi gikiparadkis.

¹⁹ Ayteke igkis biyuhpig gitewha akak pahat yakkot akat, igkis tupestepri. Igkis paberetusaw gitiput ke wotbe igkis kiyatigbe.

²⁰ Pisenwa gimiytankis igkis wiwhe ini dagam gipititak, igkis kawihkise git gisimsa ku pariye gikawhan. Ayteke nikwe igkis tipikepri apititak paytwempu adahan gideddehpitni.

*Simawh Ayapa Jesus Hiyuh Guyakni
Mt 27.32; Lk 23.26; Jo 19.17*

21 Ku aysaw igkis apigku ahin igkis patipteke gikak pahapwi awayg sireneyene kewye Simawh. Ignewa gigkis kiyapwiye Alixandre gikak kiyapwiye Rufu. Ig gaytni powkete. Igkisme nerras suwtat mpiksaptihpig adahan ig gayapetni Kiyapwiye Jesus hiyuhne guyakni. Igme ihe giwnkis.

*Jesus Deddehpika Aminat Guyakni
Mt 27.33; Lk 23.33; Jo 19.18*

22 Aytēke igkis waxe Kiyapwiye Jesus ta apitit pahá waxri imuhgipitnene kewye Gówgota. Inakni wownaprikwiy “Waxri Hiyeg Gaptiwpitwiye”.

23 Ayge igkis suwtat akaka win git Kiyapwiye Jesus. In wageska akak ipeysti tagetreni gih kewye “miha”. Igme hiyapni henne, ig ka higapni.

24 Aytēke igkis deddehpig ta aminat guyakni. Pisenwa gidaddahnikis, igkis arehwa akak tip adahan hiyá ku pariye kabunuganen adahan ig darihipiye Kiyapwiye Jesus gikawihni. Henne igkis ibekhepyes gikawihni pawtak.

25 Igkis daddahgi kamuw kabá puwip.

26 Ayge amin guyakni apitmin gitew pahak kagta daddahka atere adahan arekhetni ku pariye gikehnitnene ta gitkis hiyeg. Amadga ini kagta awna: “Judeyenepwi Gikiparakis”.

27 Hawwata akiw igkis deddehe piyana gikebyikis amepwapye ta aminat guyaknikiswa payak gikak Kiyapwiye Jesus. Pahapwi daddahka kihehaptak pahapwime patuwanaptak.

28 Hennewa in danuh ku samah Uhokri gannasan minikweknene awna. In awna:
“Ig ikakanek ke wotbe ig kakehniyebe.”

*Jesus Mahipwihka Ayge Amin Giyakni
Mt 27.39; Lk 23.35*

29 Kaayhsima hiyeg mapiya awpre. Ayge igkis mahipwihpig. Igkis sassah gitewkis adahan arekhetni ku samah igkis ka batek gikak. Igkis awna git:

—Kineyka kuri ku samah pis awna: “Nah mehbete Uhokri Gipin. Amamnam hawkri nah kannikasin akiw.” **30** Asá amnih pipit kuri. Ku pis igyerwa Uhokri gikamkayh, nikwe muhuk ayteke kuri aminatak piyakni.

31 Nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan hawwata igkis mahipwihpig. Igkis kinetihwa pawtak. Igkis awna:

—Kuwis ig amnihe nawenépwí hiyeg, kuri gipitme ig ka hiyá aramnihka. **32** Ku ig Cristo, ku ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwyi, ku igyerwa hiyeg israelyenepwi gikiparakis, hiyawa ig muhuk ayteke aminatak giyakni. Ku wixwiy hiyá ig muhuk ayteke, nikwe wixwiy iha giwn.

Hawwata akiw nerras amepwapye ku pariye daddahka ayge gihumwa Kiyapwiye Jesus igkis hawwata mahipwihpig.

*Jesus Miyap
Mt 27.45; Lk 23.44; Jo 19.28*

33 Ayteke puwipka danuh. Pahaye adahan kamuw abutni ka kabutni akiw. Hawkri msanpi

muwwapu juktah daraka kamuw in kapusa kabutni akiw.

³⁴ Apim ini daraka kamuw, ig Kiyapwiye Jesus kabiman akak gihawna giwnaprik. Ig awna:

—“Eloí, Eloí, lemá sabaktâni?”

Inakni wownaprikwiy: “Nuwohkiga, nuwohkiga mmah pis ikiswen?”

³⁵ Gaytakkis hiyeg ku pariye tabirbetnene ayge igkis timapni henne, igkis timá tarakise. Igkis awna:

—Atabiswanabay. Ner awayg ig humekne amekene Eliyas.

³⁶ Pahapwime gaytakkis ig timapni gabiman henne, ig muwaka adahan gamnihten. Ig sigise kibentenwa ig iwé pahá arikna ku pariye mti-betnene. Ig subukwin ahakwat win suwiywewe adahan anugasene. Ig iké akisurik pahat yakkot akat. Ig tarekwin ta gimkat Kiyapwiye Jesus kahadbe gipewkan ig susni. Henneme nawenépwí hiyeg ayge igkis hiyapni henne, igkis awna git:

—Miniw giw. Uyay hiyá ba ig amekene Eliyas danuhwatma adahan giwiwhpitni aytekihan.

³⁷ Igme Kiyapwiye Jesus kabiman akak gihawna akiw. Giyakek madike. Ig miyap.

³⁸ Nikwenéwa apim ini, ini kamis amaptenten Uhokri giwskeki barewpitye ku pariye agíkunene Uhokri Gipin, in sigke pabakak. Nikwenéwa ku aysaw ig miyá, amun ini in sigka aytá inutak danuhte ta warikwit. In woka ahin ta agikut Uhokri giwskeki.

39 Ig Kiyapwiye Jesus miyapi, pahapwi romayene suwtat gikiparakis ig tabir ayge gipetunat. Ig hiyapni henne ku samah gimiremni, ig awna:

—Inyerwa ner awayg Uhokri gikamkayh.

40 Aygwata kiyapunogben egkis hawwata ipegbet atere. Ayge eg kiyapuno Mahi Madalena eg pahapu gaytakkis, hawwata pahapuwa Mahi akiw eg pahapu gaytakkis. Eg ginagkis kiyapwiye Tiyagu gikak kiyapwiye José. Hawwata kiyapuno Salomé pahapu gaytakkis.

41 Egkis norras ku pariye danuhpanopwi payak gikak Kiyapwiye Jesus apititak Galiléyamnaw. Egkis ku pariye hiyaknopwi gikak. Hawwata akiw kaayhsima nawenépwi kiyapunogben ayge ku pariye danuhpanopwi payak gikak arimkanit paytwempu Jerusalém.

Jesus Apuhpika

Mt 27.57; Lk 23.50; Jo 19.38

42-43 Aygete pahapwi awayg kewye José ariamatéyene danuh atere. Ig pahapwi gaytakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis. Ig kiyatyéhiyeg. Ig wahepnenelekwa Uhokri gikumadukan ku aysaw in danuh. Ig hiyapni henne ku samah takuwa samdi, kuwis ahawkanaprik danuh adahan ahegbetaw adahan mayekne abet samdi, ig kibowkahwa ig tipik ta gimkat amekene Pilatus. Ig danuh atere git, ig awna ta git:

—Kiyapwiye, uyá amnihun isaksan adahan nah iwepye amekene Jesusmin gipit.

44 Ig amekene Pilatus timapni henne, ig wakaymni adahan ku samah ig Kiyapwiye

Jesus ayipa gimiremni. Ig watihe ner suwtat gikiparakis, ig ayapri:

—Mmah ayipte Jesus gimiremni?

45 Igme suwtat gikiparakis kaytwa giwn:

—Ihi. Ayipa gimiremni.

Igme amekene Pilatus timapni henne, ig awna ta git:

—Wani ikepka ta git kiyapwiye José.

46 Igme kiyapwiye José timapni henne, ig tipik. Ig isime pahak dagam seyne barewbetye. Ayteke ig tipik wiwhe Kiyapwiye Jesus gipit aminatak giyakni. Ayteke ig awasminepri akak ini dagam. Pisenwa ig sarayhe gipit ta agikut pahayku imewti ku pariye atikka agiku tip amiyokni. Ayteke ig wagesmine pahow tipad adahan gisabwatip.

47 Egme Mahi Madalena gukak no Mahi ku pariye Kiyapwiye José ginag, egkis hiyá ku kiney gipit sarayhpika.

16

Jesus Kannikew

Mt 28.1; Lk 24.1; Jo 20.1

1 Ariwnteke ini, samdi kuwis mpiye kuwis, eg kiyapuno Mahi Madalena gukakkis eg kiyapuno Mahi kiyapwiye Tiyagu ginag, egwata kiyapuno Salomé egkis isime imihgi adahan gimihetni Kiyapwiye Jesus gipit adahan ig apuhpiki.

2 Paka abet kabeyweke, pesantene kamuuw, egkis tipikwiyos ta arimkanit gimew.

3 Ayge apigku ahin egkis kinetihwa pawtak, egkis awna:

—Pariyepa hiyeg adahan wiwhne udahan no tip ku pariye asabwat gimew?

⁴ Ayteke egkis sarayh gupegyikis atere egkis hiyá ku no asabwatip ayipa wiwhpika. No tip kanopsimahad.

⁵ Egkis hiyapni henne, egkis parak aterenewa agikut gimew. Ayge egkis hiyá pahapwi takwaye inugikyene bat ayge kihehaprik. Igme kasimsapu simis seyne. Egkis hiyapni henne, egkis wadisasew egkis apisasew.

⁶ Igme awna ta gutkis:

—Ka yi muwaka apis. Yis ipegepye Kiyapwiye Jesus nazaréyene ku pariye kuwis deddehpika. Ig yuma ay. Ig kuwis kannikew. Hiyawa yis iwasa gidukwen ay ku kiney igkis sarayhpig.

Egkis iwasa gidukwen.

⁷ Ayteke ig ahj awna gutkis:

—Kuri ataknabay ta gitkis gikanuhnipwi, hawwata ta git kiyapwiye Pedru. Awnanay gitkis: “Ig Kiyapwiye Jesus tipik pitati yapit ta apitit Galiléyamnaw. Ayge yis hiyaprinek ku samah ig kuwis akki yit.”

⁸ Egkis hiyapni henne, egkis pese kibentenwa agikutak gimew. Egkis wakaymni kaayhsima juk-tah egkis segke awaku ku samah egkis wadisasew. Egkis ka awna git pahapwinama hiyeg apigkuya ahin awaku gapisnikis.

Jesus Hiapkiswa Gut Mahi Madalena Mt 28.9; Jo 20.11

⁹ Ig Kiyapwiye Jesus kannikaw hawkanawa paka abet. Ig hiapkiswa pitatye ta gut kiyapuno Mahi Madalena. Eg no ku kapititak minikwak ig

ipuk kaayhsima wapitye gupititak, ntewnehker gikebyikis. Ayge ig hiyapkiswa gut.

¹⁰ Eg hiyapni henne, eg tipik ta gitkis nerras ku pariye wewnenepwi gikak. Eg danuh atere gitkis, eg uteprikis kabubuk kadniyekis ayge. Igkis ti-henekis. Eg awna gitkis:

¹¹ —Kiyapwiye Jesus ipeg akiw. Ig hiyapkiswe nuthu.

Igkisme timapni gunetni henne, igkis ka iha inakni guwn.

Jesus Hiyapkiswa Ta Gitkis Piyana Gikannuh-nipwi

Lk 24.13

¹² Ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus hiyapkiswe nawenéwa gihipak ta gitkis piyana gikebyikis gikannuhnipwi, apim ini ku aysaw igkis way-wepnene ta amatmadgetwiye.

¹³ Igkis hiyapni henne, igkis diyuhe ta apitit paytwempu Jerusalém. Igkis danuh atere, igkis akkin ta gitkis gikannuhnipwi asemne. Henneme igkis kawnata iha inakni giwnkis.

Jesus Hiyapkiswa Ta Gitkis Giwatnipwi

Mt 28.16; Lk 24.36; Jo 20.19; Át 1.6

¹⁴ Ariwnteke ini ig hiyapkiswa ta gitkis giwatnipwi madikawkunene gikebyikis gikak pahapwi gawnakis (11). Igkis axnes, ig hiyapkiswe atere. Ig himehpigkis atere. Ig awna gitkis:

—Yidaniskata yis ihpä giwnkis nerras ku pariye nuhiypetnipwi ku nah kuwis kannikaw.

¹⁵ Ayteke ig awna gitkis:

—Ataknabay muwwapu amadgat hawkri. Akkanabay ini kibeyne inetit numinhu ta

gitkis madikte hiyeg. ¹⁶ Ku pariye hiyeg iha inakni yinetni, ig kewpiye, iggi isamtawnek. Igme ku pariye ka iha yinetni, iggi biyuknek giw Uhokri. ¹⁷ Igkisme ku pariye ihpenepwi nuwnhu, Uhokri ikí gannu ta gipitkisnek adahan igkis kehnes annut. Apim ini igkis pekkis wapitye gipititakkis hiyeg nuwaprik. Igkis awna agiku nawenéwa yuwit. ¹⁸ Ku igkis sumuhe kaybunepa, ig ka kehgikis ariknawnama. Ku igkis higá ipeyti pahaywitniyepa in kawnata kehrikis ariknawnama. Ku aysaw igkis sarayh giwakkis ta gipitkis hiyeg kakahribdapye, ignes makniwnek.

Jesus Iwepka Ta Inugikut

Lk 24.50; Át 1.9

¹⁹ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus iwepka ta inugikut. Ayge ig batahkiswe adahan ig kumadukene gihumwa Uhokri ay amun ini iwetrit ku pariye kanenikiythanimisa kihehaptak.

²⁰ Igkisme giwatnipwi tipik ekkene inakni kibeyne inetit muwwapu. Igme Uhokri ikí ini gannukis adahan igkis kehnes annut kahadbe hiyeg iha inakni giwnkis.

Uhokri Gannasan New Testament in Palikúr

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Palikúr

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Livraria Cristã Unida. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Palikúr

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022**

e4018e63-d5cc-57be-a787-43c649addd6b